

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XIV

БРОЈ 276.

13. ЈУЛ 1985.

ЦИЈЕНА 10 ДИНАРА

УЗ ДАН УСТАНКА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА

ЈУЛСКА ПОДСЈЕЋАЊА И ИЗАЗОВИ

ЈУЛ ЗА НАС НИЈЕ САМО ИМЕ једног мјесеца, или једне битке, једне војне и моралне побједе. Он је много више од тога. Тај јул 1941. када се увијек и из нова враћамо, у историји на ших народа један је од оних великих датума и међаша који, с временом, не губе на значају, који подсјећају и обавезују. Утолико више што је ситуација тежка и сложнија. Јер, ти јулски данци, својим садржајима и стремљењима, били су и остали те мешавине нашег савременог живота.

Тога јула 1941. године, Партија је — дорасла времену и на висини задатка — позвала комунисте и народ под заставу борбе. И тај позив нашао је свој пут до десетина хиљада људских срца.

И почело је...

Седмог, тринаестог, двадесетдругог и двадесет седмог јула, једанаестог октобра. На род у поробљеној земљи, пре првог звјерства супровог окупатора, сам, без армије која се распала у издаји, гордо уздиже чело и устаје, на позив и под руководством КПЈ и Тита, у оружану борбу. Огањ народног устанка почео је да се шири, револуција је почела да живи и дејствује. Заискрила је нада и ујереност у побједу. Од па синог отпора прошло се на широко организовану и смјело вођену општенародну акцију. Ријечи наде и охрабрења претвориле су се у борбене покличе и побједничке јурише.

У добро организованом устанку, који се разбукао широм земље, у борби, смјело вођеној из једног центра, партизани Југославије пошли су да оружјем отетим од непријатеља, у беспоштедним свакодневним биткама на живот и смрт, у дуготрајном општем народном рату, сломе и униште све што је стајало на путу у слободу и нови, бољи живот. Био је то истински „јуриш на небо”, устанак по кренут и подигнут у вријeme када су фашистичке сile биле на врхунцу своје моћи и када је поробљена Европа погнute главе и са стрепњом ишчекивала даљи ток и расплет догађаја на свјетској сцени.

У јулу започетој четворо годишњој борби, 1941-1945, у крвавим обрачунима с неупоредиво надмоћнијим непријатељем, по цијену огромних људских и материјалних жртава, борци НОР-а, предвођеци комунистима, довели су оружани дио револуције до туне и величанствене побједе.

У историји народа и народности Југославије црногорске 13. јул заузима истакнуто место. Он је, сигурно, најзначајнији догађај до тада не само у нашој земљи, већ и у читавој поробљеној Европи — и по масовности и по резултатима, и у војничком и у политичком погледу. У устанку је учествовало око 32.000 бораца. У онаквим условима, за непун мјесец да-

На позив КПЈ, под руководством друга Тита
црногорски народ је пошао у бој за слободу

на, ослобођена је, безмalo, чија Црна Гора. Заробљено је око 4.200 италијанских војника и официра и заплијењена огромна количина оруђа, муниције и разноврсне опреме. Вођене су значајне битке и задобијене дивне устаничке побједе на Кошћелама, Брајићима, Созини, у Даниловграду, Андриjeвици, Колашину, Беранама. Оне су свијета примјер појртвовања, јунаштва и борбене вјештине црногорских устаника.

Јул 1941. био је и остао тек мешавина постојања и савременог живљења. У борби тада започетој, која и данас траје, извођење су историјске тековине, ударени темељи наше нове државе, створена Република, отворен пут револуционарном преображају нашег друштва на основама самоуправног социјализма, хуманизма, мира и равноправности међу народима, државама и покретима, постигнути су огромни резултати у целокупној послијератној социјалистичкој изградњи.

Та борба је и снажна потврда истине да је народ који гоњи да се бори, и који зна за шта се бори, непобједив на родној груди и на који ће начин и средства да ту борбу, без обзира на снагу непријатеља, успјешно води. Сви ти успјеси и резултати не би били могућни, не би их уопште било, да није било олог историјског и прокретничког јулског међаша

Пеко ЛИЈЕШЕВИЋ

СЈЕДНИЦА ОПШТИНСКОГ КОМИТЕТА СК

ДЕЛЕГАТИ - ПО СТРАНИ

Актуелна питања функционисања делегатског система у општини и задаци Савеза комуниста и других друштве и по-политичких субјеката с тим у вези била је тема расправе посљедње сједнице Општинског комитета Савеза комуниста. У опширној анализи о том необичној важном питању самоуправног договора најава и одлуčivanja, речено је, има поприлично слабости.

Делегације, како је наглашено, нијесу постале мјеста преко којих грађани и радни људи треба да изражавају и преносе иницијативе при одлуčivanju у делегатском скupštinskom систему.

Друштвено-политичке организације не остварују своје обавезе у вези позиција и функционисања делегатског система. Социјалистички савез, нагласио је Милорад Дапчевић, секретар ОК ССРН, још није успио да постаје координатор рада делегација. Материјали који се нуде делегацијама и делегатима су преопштни, и, често, неперазумљиви, сматра он.

Делегати у Скупштини општине, на сједницама вијећа, износе своја мишљења, а не ставове делегација, истакао је Дапчевић. Истог мишљења је и члан Предсједништва ОК Савеза комуниста Љубо Лијешевић.

Садржај рада Скупштине општине и њених тијела испрљају се у нормативној дјелатности. Због затворености рада извршно-управних органа недовољно се зна о њиховом дјеловању.

Делегације још не дјелују као саставни дио основних самоуправних организација и заједница. Не одржавају се заједничке сједнице делегација и самоуправних организација.

Због неповезаности Скупштине општине с делегатском базом, у њеном методу рада задржане су карактеристике представничог система одлуčivanja.

Указано је на проблем пре гломазних редова заједничких сједница скupštinskih вијећа. Доминацију извршно-управних органа потврђује чињеница да Скупштина општине више од 90 одсто одлука усваја онако како се предложе.

О овим и другим проблемима ма у раду делегатског система у наредном периоду расправљаће основне организације Савеза комуниста и тада ће још конкретније моћи да се изрекне суд и оцјена о проблемима делегатског система у општини.

Н. Д.

13. ЈУЛ — ДАН УСТАНКА ЦРНЕ ГОРЕ

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР и
РЕДАКЦИЈА
„ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

ПОЈАВЕ

У вријеме снажно параптица сличног потреба и најодлучније изражаваних захтјева за сталним јачањем и развијањем јединства Савеза комуниста, у нашој општини јављају се неке појаве, додуше не нове, које директно противују духу тога јединства. Тако је у делегатском одлучивању неријетко појавља да приватно-својински интереси надвлађују друштвено-својинске. Конкретно, ради се о немоћи делегатске скупштине да у појединачном случајевима до несе одлуку о изузимању грађевинског земљишта из посједа ранијег власника у циљу његовог приватног намјена у складу с детаљним урбанистичким планом (изградња са обраћајнице), јер је власник врбовао делегате да гласају у његов прилог!

Поново се пишу анонимна писма, која се, за разлику од раније, умјесто вишим органима, упућују мјесним заједницама. У том непотписаним памфлетима се, у складу с већ познатим стилом, на смишљен и тенденциозан начин, блате, клевету, ети кетирају и сумњиче поједици и институције. У Основној организацији СК „Хотели Свети Стефан“ било је покушаја да се, приликом избора секретара основне организације, од стране изборне комисије нетачно презентира број добијених гласова!

Како што се види, поједици и групе, креатори оних и сличних појава, користе се најперфиднијим методама из арсенала класичне политичке борбе за власт, што је несвојствено морално-политичком бићу Савеза комуниста, као авангарде снаге социјалистичког кретања.

ГРАЂАНИМА ЧИЈИ ОБЈЕКТИ ОДГОВАРАЈУ ХИГИЈЕНСКО-ТЕХНИЧКИМ УСЛОВИМА – ПРИХВАЋЕНА ОДОБРЕЊА СКУПШТИНСКА

Општинско одјељење за привреду и финансије, у складу с програмом рада, припремило је информацију о акту елгим питањима у области туристичке дјелатности грађана.

Скупштина општине донела је крајем 1983. године одлуку о угоститељској и туристичкој дјелатности грађана, која се примјењује од 31. марта прошле године. Иако је њена уставност и законитост више пута ојењивана и увјек потврђивана, непосредна друштвена пракса захтјевала је да се прошле године не непотпуно примјењује, и то у вези објекта који су изграђени против прописа о грађењу — без грађевинске дозволе.

У нашој Општини има око 15.000 кревета који грађани издају туристима, а прошле године издата су одобрења за 10.000, што значи да у 1985. нема одобрења за издавање 5.000 кревета.

Извршни одбор Скупштине општине је стао на стањишту да не треба давати одобрења грађанима који не испуњавају предвиђене услове, нити издавати привремена одобрења, као прошле го-

дине, што је у складу с прописима. Међутим, да ли спријечити да се за вријеме туристичке сезоне издаје 5.000 кревета? Да ли је то могуће и да ли је то у општем интересу?

У расправи по овој информацији делегације су имале другачије мишљење и изјасниле се да се привремена одобрења издају уколико објекти испуњавају хигијенско-техничке услове, односно под истим условима као и прошле године, уз појачање контроле наплате друштвених прихода.

У расправи, између осталих, учествовали су ДРАГАН РАДОВИЋ, ВЛАДО КАЖАНЕГРА, БУРО РАФАИЛОВИЋ, МАРА ФАТИЋ, ЉУБО РАЂЕНОВИЋ, СВЕТОЗАР РАДУЛОВИЋ и УРОШ К. ЗЕНОВИЋ.

Делегати нису, што се врло ријетко дешава, прихvatili предлог Извршног одбора. Након гласања утврђено је да је већина њих гласала за предлог делегатске базе и Предсједништва Скупштине општине, па ће привремена одобрења за пружање услуга смјештаја туристичким условима

тима издавати Општинско одјељење за привреду грађанима чије собе испуњавају хигијенско-техничке услове, с тим што морају бити категорисане.

Издавање привремених одобрења неће се условљавати регулисањем накнаде за уређивање градског грађевинског земљишта.

Привремена одобрења за 1984. продужиће се по службеној дужности и за ову годину.

Привремена одобрења издаваће се грађанима чији објекти одговарају хигијенско-техничким условима

ОПШТИНСКИ ПОРЕЗИ

Послије вишемјесечне јавне расправе Скупштина општине донијела је више одлука о општинским порезима и таксама, којима су усклађени општински прописи с Договором о усклађивању пореске политике и одговарајућим републичким законима.

Општински порези и таксе плаћају се по новим прописима од 1. јула. Врсте пореза и такса су исте као и до сада. Измјене њени су начин утврђивања основица, олакшица и ослобођења, као и стое и износи.

Ова значјана материја регулисана је одлукама о општинским порезима грађана, порезу на предмет непокретности и пра ва, о порезу на средства заједничке потрошње, по резу на промет производа и услуга, о административним таксама и о просјечном личном доходку за утврђивање пореске основице за 1984. годину.

Словенска плажа — све за душу туриста

ПЕКО ЛИЈЕШЕВИЋ

БОРБЕ ЗА СЛОБОДУ И РЕВОЛУЦИОНАРНИ ПОКРЕТ

УПРКОС ТЕРОРУ ОКУПATORA И ЧЕТНИКА...

Трећа непријатељска офанзива, упрољење 1942. године, убрзано организовање четничијих покрета и његових оружаних формација, као и не повољан развој војно-политичке ситуације на НОП и партизанске јединице у Црној Гори — довели су до хитног повлачења дјелова Приморског батаљона са овог терена. Ноћу 13/14. априла, заједно с дјеловима батаљона „Јован Томашевић“, Паштровска чета (око 40 њених бо-

раца), на челу са дотадашњим командантом и политичким комесаром батаљона, прешли су комуникацију Цетиње — Ријека Црнојевића. Они су заједно с другим јединицама, пуне два мјесеца учествовали у тешким борбама против четника, крилаша и Италијана, уз највећу оскудницу у храни и мунitionsу. Половином јуна њих 31 ступило је, приликом њеног формирања, у Четврту про летарску (пригорјеску), бригајду. Двадесет их је храбро пало у борбама за слободу и социјализам.

Приморске
новине

Лист ССРН општине Будва. Уређује: Редакцијски колегијум. Главни и одговорни уредник: Владимира Станчић. Издавач: Културни центар Будва. Адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва, телефон: 41-194 — Број жијро-ратуна 20710-603-1809 код СДК Будва — Штампа: РО Заједница промишлjenih производа и услуге „Андрија Палтешић“ — Котор — Претплата: годишња 350 динар; за иностранство 10 долара. — Рукописи се не враћају

посебно с омладином, подизају морал и вјеру народа у коначну побједу.

Под сталним и све већим притиском, терором и репресалијама окупатора и четници најаде породицама партизана и активиста НОП, пасивизирали су се и готово престали да раде и народноосло бодилачки одбори и политичке организације. Поједини одборници, упркос свим опасностима за њих и њихове по родице, и даље су одржавали везу с партизанима, били хапшени, затварани и интернирани.

Повратак неких чланова ОК КПЈ Цетиње на свој терен и двојице другова на наш терен, позитивно се одразио на партијскopolитички рад, и упркос свим тешкотима, омогућио успостављање и одржавање веза комуниста са српским и окружним партијским руководством. У току јула 1942. године на терену Паштровића формирана је једиња од шест чланова КПЈ. Чинили су је искључично партизани из илегалству.

Почетком јесени 1942. враћају се интернирани Брајићи из логора у Албанији. Иако под веома тешким условима, постепено се обновљају НОП и у овом селу, где дјелују три члана КПЈ и петнаест чла-

нова СКОЈ-а. У јулу 1943. године почиње да оживљава НОП у Маинама и Поборима. Успостављају се везе с појединачним партизанима у илегалству. Формирана је и скројевска организација од седам чланова.

Формирање српских комитета КПЈ и СКОЈ-а за срез Бар, почетком јула 1943. и, на ширем плану, успјеси НОП и ПОЈ на унутрашњем и савезничким армијама на сопственим фронтовима, позитивно су утицали на оживљавању НОП и активирање на линији НОП све већег броја, у првом реду младих људи.

Привремену кризу НОП изазива и прати развој националистичко-четничке организације, прво у Будви, где је била и најјача, а затим у Светом Стефану. Формирају се, уз свестрану помоћ окупатора, тзв. национални одбори, а ускоро и оружане формације. Користећи, прије свега, веома тежак материјални положај избеглица из Метохије, Косова и Македоније, окупатор је успио да неке укључи у прве националистичке формације. Уз оне који су били политички противници НОП, тако рећи од почетка, извјестан број њих је у националистичко-четничке јединице ушао натјеран затвором, интерни-

ХРОНИКА

СМЈЕРНИЦЕ
ДРУШТВЕНОГ
ПЛАНА

Скупштина општине донела је смјернице за припремање Друштвеног плана за период 1986-1990. године које садрже: остваривање циљева и задатака друштвено-економског развоја од 1981. до 1985. оцјене услова и могућности развоја од 1986. до 1990. основне циљеве и задатке друштвено-економског развоја за исти период, мјере и активности за остваривање задатака друштвено-економског развоја и договарања о основама плана. У складу са циљевима и приоритетима развоја закључује се договори за развој туризма и угоститељства, друштвених дјелатности и мале привреде. У припремању, разматрању и закључивању договора учествују: Извршни одбор Скупштине општине, организације удруженог рада из дјелатности које су предмет договарања и друге организације и заједнице које преузимају обавезе и задатке ради остваривања заједничких циљева.

Одлуци о грађевинском земљишту дата су три нова члана по којима Скупштина општине може у друштвено оправданим случајевима непосредно давати на коришћење неизграђено градско грађевинско земљиште радницима запосленим на територији општине ради рјешавања стамбених проблема, као и личима за која иницијативу за давање земљишта покрену општинске друштвено-политичке организације. Скупштина ојељује друштвену оправданост, одређује земљиште и утврђује број грађевинских парцела.

ПРИПРЕМА ТУРИСТИЧКЕ СЕЗОНЕ

Скупштина општине разматрала је и усвојила информацију о току

припрема овогодишње сеzone, коју је припремио Туристички савез општине.

ИЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Скупштина општине одлучила је да израду просторног плана повјери Институту за архитектуру и урбанизам Србије. Генерални урбанистички план приобалног појаса налази се пред усвајањем од стране делегатске Скупштине.

ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОБЕ

У складу с новим Законом о прекријатима по већавају се износи новчаних казни и оне се за правна лица крећу од 1.000 до 150.000 динара, за физичка и одговорна лица у правном лицу од 300 до

30.000 динара и за лица која самостално обављају дјелатност личним радом средствима рада у својини грађана од 500 до 75.000 динара. Као што се види, новчана казна за лица која се не придржавају одлуке о одржавању чистоће знатно су повећана, што ће, вјероватно, утицати на обогаћивање наше туристичке понуде.

Нова одлука примјењује се од 1. јула ове године.

ГОДИШЊИ ПОРЕСКИ ЗАВРШНИ РАЧУН

Скупштина општине одобрila је годишњи порески завршни рачун за 1984. годину по којем активи и пасива износе 73.797.732,75 динара, а дуг од 38.609.647,67 динара пренијет је у 1985. годину.

ИЗБОР И ИМЕНОВАЊА

За члана Савјета РО у оснивању „СТАРИ ГРАД”, уместо ДУША НА ЛИЈЕШЕВИЋА, именован је ЉУБО РАБЕНОВИЋ.

За представнике Скупштине општине у друштвеним савјетима поново су делегирани: УРОШ Ј. ЗЕНОВИЋ у Општински друштвени савјет за обнову и изградњу, ГОЈКО ИВАНЧЕВИЋ у Друштвеним савјетима за општину у праву друштвених прихода и ЉУБО Б. РАБЕНОВИЋ у Друштвеним савјетима за општину у области урбанизма, комунално-стамбених и имовинско-правних послова.

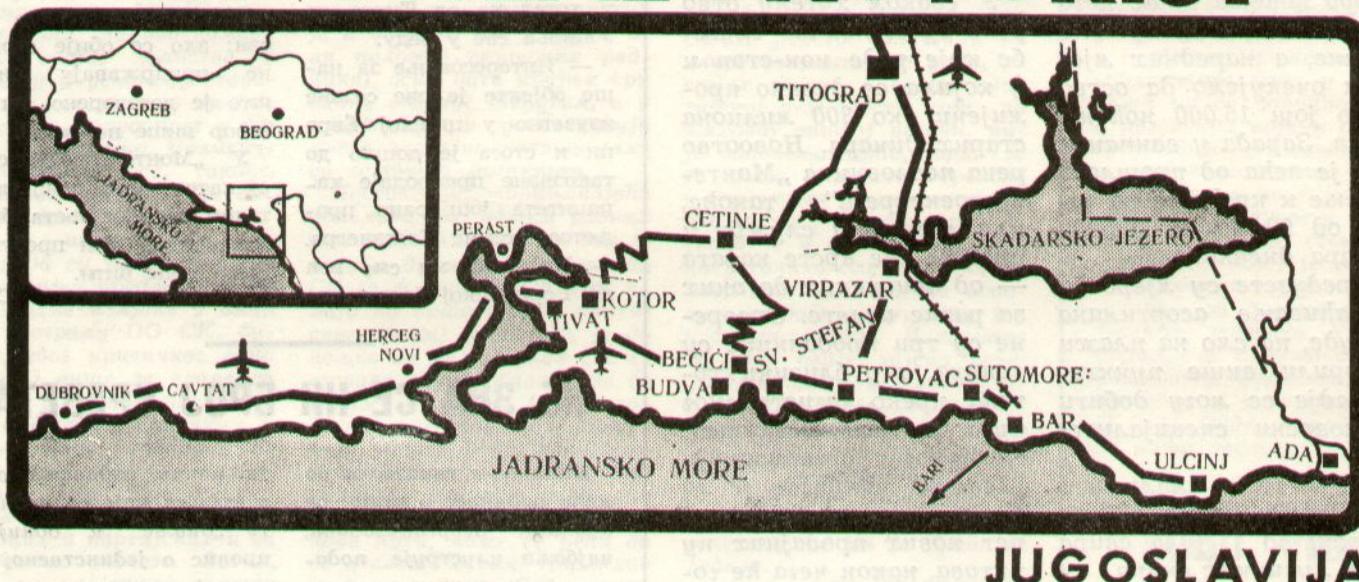
РАЗМАТРАН ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ РО „СТАРИ ГРАД”

Послије дискусије у делегатској бази, Скупштина општине разматрала је и усвојила извјештај о раду за 1984. годину Радне организације у оснивању „СТАРИ ГРАД”.

У расправи је истакнуто потреба да „СТАРИ ГРАД“ обезбиједи грађанима довољан број пројеката за зграде које се санирају.

ДЕПОНИЈА СМЕБА НА ТОПЛИШУ

Комунално-стамбеној радној организацији „ЈУЖНИ ЈАДРАН“, ООУР „НОВОГРАДЊА“, дато је 43.000 квадратних метара земљишта на Топлишу ради депоније шута и другог отпадног материјала.

JUGOSLAVIJA

рањем и другим репресалијама. Националистички батаљон од више чета имао је сједиште (штаб) у Будви.

Заједно с окупатором до маји квислинзи врше репресалије над партизанским по родицама, затварају симпатизере, асадрнике и породице припадника НОП. Окупатор и четници нарочито јак терор врше у Паштровићима, где четнички покрет није мого да се развије, јер је велики дио становништва остао на линији НОП и НОВ. За утешавање НОП, на овај терен упућиване су четничке јединице из других крајева Црне Горе.

КАПИТУЛАЦИЈА ИТАЛИЈЕ И ОСЛОБОЂЕЊЕ НАШЕГ КРАЈА

ПОСЛИЈЕ КАПИТУЛАЦИЈЕ ИТАЛИЈЕ, почетком септембра 1943. десетине нових бораца ступају у НОВ. Из Будве излазе у Марковиће око 15-20 бораца из редова тзв. избеглица. Поново је формиран Приморски батаљон с преко 150 бораца. Ослобођени су логор у Будви и затвор у Петровцу, док по кушај ослобођања великог логора у Бару није успио. На повратку батаљона из Ба-

ра усљед наступања Њемаца ка Бару и четничког про дора од Вирпазара ка Петровцу, дошло је до осипања бораца и батаљон је, половином септембра, престао да постоји.

У другој половини септембра 1943. у борби против четника на Паштровској гори, поред Паштровске и Брајићко-Майнеке (Будванске) учествују Грбаљско-Бокељска, Улцињско-Барска и Јуботињска чета. Крајем септембра, по наређењу штаба Ловћенског одреда, око 40 наших бораца одлази с Паштровске горе и 12. октобра 1943. ступа у Четврту пролетерску (црногорску) бригаду, у Колашину. Њих петнаест погинуло је на ратним стазама ове славне јединице.

Одлазак партизана с Паштровске горе и долазак Њемаца изазвали су поновно јачање четничког терора и њихове репресалије над партизанским породицама. Међутим, сва настојања Њемаца и четника да зауставе или успоре раст и јачање НОП била су безуспјешна. Број партизана стално се повећавао, а њихове борбене акције бивале су чешће и ефикасније. Обновили су, а у мно-

гим селима легализовали, рад заједнички борбене и организације АФЖ и Народне омладине.

Упркос честим упадима Њемаца и четника у горњопаштоловаче и Брда, захваљујући тровска села, нарочито Кутинenzivnog и добро организованом партијско-политичком раду, успешно се мобилишу нови борци, такође на добровољној основи, и они, све до октобра 1944. ступају у мањим и већим групама у црногорске бригаде — VII, VIII, IX, X и Прву бокељску. У пролеће 1944. године формиране су и дводесет српске партизанске чете (једна на територији барског, а друга на територији брезовачког среза) које су на комуникацијама Цетиње — Будва, Бар — Вирпазар и Бар — Будва — Котор извеле успешне акције против Њемаца, италијанских фашиста и четника и избациле из строја неколико десетина непријатељских војника, уништиле и заплијениле велики број возила и различних врста наоружања и опреме. На Паштровској гори формирана је команда мјеста за општине Свети Стефан, Петровац и Сутоморе.

Формирањем Окружног комитета КПЈ за Боку Которску и поновним формирањем Среског комитета КПЈ Котор, ујесен 1943. долази до промјена у партијском организовању и повезивању: комунисти општина Петровац и Свети Стефан повезани су за СК КПЈ Бар, а комунисти општине Будва за СК КПЈ Котор. У том смислу ради и омладинска организација.

ЗНАЧАЈАН ДОПРИНОС ПОБЕДИ

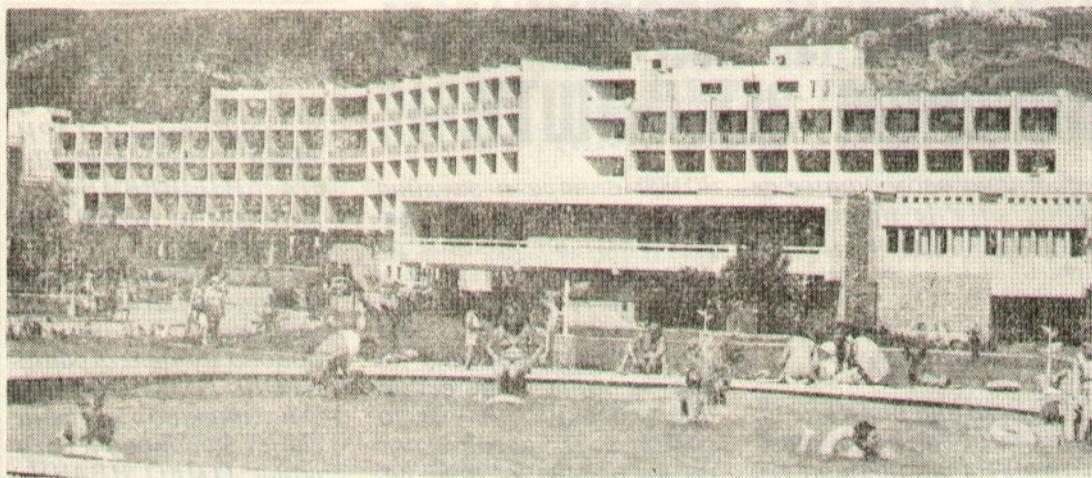
У ТОКУ 1944. ГОДИНЕ и све до коначног ослобођења, територији биле су којенце на овој стратешкој значајној трисане јаке њемачке и четничке снаге. У очекивању искрцања англо-америчких јединица, за које су четници везивали и своје посебне и коначне комбинације, Њемаџи и четници су и даље терорисали народ, који, ослобађајући се на богату револуционарну слободарску традицију и предвођен комунистима, до ослобођења није престајао да се бори против окупатора и домаћих издајника.

Јединице Прве бокељске бригаде ослободиле су Будву 22. и Петровац 23. новембра

бра 1944. године. Напаћени на род дочекао је ослобођење с великом радошћу и одушевљењем, спреман да настави борбу до коначног ослобођења читаве земље.

Од 1941. до 1945. године у НОР и социјалистичкој револуцији наш крај је дао значајан и честан допринос по бједи над непријатељем, извођењу слободе и социјализма. Широм Црне Горе и читаве земље, у црногорским и другим пролетерским и осталим јединицама, борило се више од 400 синова и кћери нашег краја, борбом и жртвама збрата и мјештана с борцима из других крајева Црне Горе и Југославије. У борби за слободу и социјализам, у току другог светског рата, пало је 250 бораца и жртава фашизма. Преко 600 родољуба бачамило је у више од 60 фашистичких затвора и логора у нашој земљи и ван ње. Претрпљена је и непропаѓајућа материјална штета: за паљење су стотине кућа, опљачкане и уништене имовине огромне вриједности.

То је цијена слободе на коју смо поносни и којој су обавезне и садашње и будуће генерације.

ООУР „ХОТЕЛИ БЕЧИЋКА ПЛАЖА“ - УЗОРАН КОЛЕКТИВ

ПРЕКРАСНА ПЛЕШЧАНА ПЛАЖА, уређени паркови, бистро море, квалитетан смјештај, богата ванпансонска понуда и ултурно-забавни живот — главне су одлике хотелског комплекса на Бечићкој плажи, за којег се с правом може рећи да је наша „фабрика девиза“.

Страних гостију у току јуна било је преко двије хиљаде, а у наред-

зика и друго особље, чије се добило још 130 точица потребних кревета.

Добар почетак сезоне — каже директор ОО УР-а Трипко Матовић — увјерава нас да можемо очекивати одличне резултате. Тако ће укупан приход бити већи од планиране 103 милијарде стarih динара.

До 1. јуна остварено је 23.000 ноћења више него у истом периоду прошле године, а наредних мјесецу очекујемо да остваримо још 15.000 ноћења више. Зарада у ванпансону је већа од прошлогодишње и креће се по госту од 90.000 до 100.000 динара дневно.

Предузете су мјере за обогаћивање асортимана понуде, па смо на плаџи отворили више пункто-ва, где се могу добити разноврсни специјалитети.

Да би гости имали што пријатнији одмор, у комплексу од 1. јула свира осам музичких екипа.

За обогаћивање понуде овај колектив је уложио 11 милијарди стarih динара. Ове године отворен је „Југотурсов“ клуб са 400 сједишта, генерално су реновиране виле у склону хотела „Монтенегро“ А и „Белви“ Б, а у „Белвију“ А уређена је рецепција, извршена хидроизолација неких соба и изграђено шеталиште — стаза од хотела „Монтенегро“ до Завале. Направљена су и два нова игралишта за тенис и де

сет бетонских столова за стони-тенис, као и боћарско игралиште. За пуњење базена морском водом уложено је 350 милиона стarih динара. Направљено је и пуно нових жардињера у којима је засађено цвијеће, што све даје слику домаћинског пословања и бриге за одржавање хотелског комплекса.

У сваком хотелу отворене су мјењачке службе које раде non-stop и у којима се дневно промијени око 300 милиона стarih динара. Новоотворена пословница „Монтенегроекспрес“, такође, има мјењачку службу и продаје све врсте карата — од авионских до оних за разне излете. Отворене су три продавнице суvenира, а у близини хотела, преко магистралног пута, и „зелена пијаца“. Основној организацији „Јадран“ понуђена је локација за отварање још пет нових продајних punktova, након чега ће гости бити омогућено да у кругу хотела купују све што им је потребно.

У „Монтенегру“ је отворен ноћни бар капацитета 120 до 130 и башта са 150 сједишта, у чије је опремање уложено око 300 милиона стarih динара.

Шта рећи на рају овог извјештаја о колективу који у сезони запошљава и до 800 радника него да је узоран и да његово домаћинско пословање служи за примjer и другима.

Нада МИТРОВИЋ

ДОГАЂА СЕ ...

„...КАЖИТЕ ДА САМ НА ТЕРЕНУ!“

Од када је почела сезона купања многи радници из радних организација и друштвених служби „дали“ су се на терен. Толико је посао „притискао“ да се нема времена да се упиши у књигу доласка, па се телефоном јавља-

ју свом колективу: „Ако ме неко данас тражи, кажите да сам на терену“. А терен је поприличан — од Јаза до Буљарице — око 20 што мањих, што већих плајза. Основни реквизит за „обилазак“ терена је пешкир.

Мало прекобројних

Ни један гост до сада није вратио из хотела на Црногорском приморју незадовољан смјештајем. Истина, премештања из хотела у хотел је било, за то се гостима плаћа одређена девизна одштета, како је то уговорима са страним агенцијама прецизирano, али нема не задовољства. О каквим се помјерјањима ради илуструје овај пример: неки дан је од 6.000 гостију, који их је стигло у хотел „Монтенегротуриста“ њих 60 морало да потражи смјештај тамо где ни су били упућени. Стотињак кревета је празно.

Приче о наводном пребукирању, па и неки тек стови који су се о томе појавили у страној штампи, настали су након што једна норвешка агенција, која је први пут закупила дио капацитета у објектима „Монтенегротуриста“, није испунила свој дио уговора. Норвежани су, наиме, преко „Компакт“ закупили 1.700 кревета у које су требали да шаљу госте још у предсезони.

Само су 11. маја послали један авion са гостима и више се нису јављали — истиче Кажанегра.

Да се не ради ни о чemu што би забринуло овдашње туристичке раднике показује и извјештај савезног тражишног инспектора који је обишао „Монтенегротурист“ баш поводом прича о пребукирању у коме стоји да је у хотелима од Тивта до Улица све у реду.

Интересовање за наше објекте је ове сезоне изузетно у цијелом Европи и стога је дошло до токозаване препродаје капацитета још рано прољетос, истиче Кажанегра.

— Међутим, ми смо већ на Берлинској берзи, ка-

С. Г.

НЕ ЗНА СЕ НИ БРОЈ КРЕВЕТА

Колико је такозвана до маћа радиност у нашој рејпублици неорганизована, најбоље илуструје податак да се не зна ни колико кревета домаћини из дају гостима! Да ли је то 70, 80 или можда цијелих 90 хиљада у овом тренутку нико у Црној Гори не може рећи. Или ово: ни једној иностраној туристичкој агенцији се не може одговорити на три основна питања — колики су капацитети, које цијене важе у овој области и где се сви гости могу смјестити? Ово се, између остalog, чуло на савјетовању у Будви.

Да би у овој области туризам, у којој се остварује преко 70 одсто ноћења у току туристичке сезоне, било више реда, и да би ефекти, девизни и динарски, били знатно већи, треба до краја ове године до нијетији републички пропис о јединственим критерију мима за одређивање кате горија соба које су у посједу приватника, а намијењене су издавању туристичким, затим јединствени пропис о одређивању цијена смјештаја, регулиса-

С. Г.

ном периоду очекује се да попуњеност буде и већа. Ради бољег коришћења капацитета, пошто неће бити у стању да задовоље све захтјеве са иностраним тржиштима, одлучено је да се из комплекса иселе сви водичи, му-

д. Н.

ИЗ ООСК „АВАЛА“

Лицем у лице са слабостима

ОСНОВНА ОРГАНИЗАЦИЈА СК ООУР „Авала“ у протеклом двогодишњем периоду одржала је десет састанака; на дневном реду било је двадесет једно питање, исписано је тридесет седам страница записника, али је ту мало закључака и ставова. Број присутих на састанцима није био задовољавајући — стално се радило на граници кворума; против оних који не долазе редовно нису предузимане мјере, па је присуство састанцима практично „ствар добре воле!“ Партијска дисциплина је незадовољавајућа, а спремност комуниста да се баве значајним питањима мала: седам осам су активни, а остали ван колосјека активног партијског рада. Акциони програм није у потпуности реализован, а чакон општепартијске расправе настало је затишје и поново се ради по старом! Није урађено ни оно што је било обећано. За протекле двије године није примљен ни један нови члан Савеза комуниста!

Ово је резиме сажетог и неубичајено критички интеграног извјештаја о раду ООСК. По методу израде сличан је био и извјештај о извршавању статутарних обавеза. Састанци нису закаравани једном д два мјесеца — пауза између њих била је дупло дужа. Примјетна је акционна неспособност и отпор тунизам. Питање пријема у Савез комуниста уопште није разматрано. Није поштovanа статутарна одредба да се разматрање сваког питања завршава закључком, ставом или одлуком. Критике и самокритике није било до волно, па то утицало на пораст неодговорности и лоше међуљудске односе. Не остварује се демократски централизам, не задовољава учешће ширег чланица у креирању и усвајању ставова и закључака, као ни дисциплина и одговорност у њиховом спровођењу. Политичка информисаност, такође, не задовољава. Мало се дискутује, доста ћута.

Ова два извјештаја, уз на помену да су радна група и Секретаријат предложили са мо незнане измене у акционом програму ОО СК, били су, због критичког односа, повод више за веома са државну и разноврсну дискусију, с дosta полемичких и противречјних ставова.

Основни проблем, ако се та ко може рећи, била су различита мишљења око односа радних и партијских организација, са радним и партијским и са муправним обавезама. Затим, може ли извјештај о раду основне организације СК бити толико кратак и сажет и да обухвати само садржај рада партијске организације, или он треба да садржи комплетну слику стања и односа у колективу као целини? Иако је на ова питања лако одговорити, чуди што су уопште толико наглашавана на овом састанку, треба се на њима задржати, јер она очито говоре о (не)остваривању улоге Основне органи-

зације СК у овој организацији уздруженог рада.

Сасвим је изједно да је свако питање од значаја за рад и пословање једног колектора истовремено и идејно-политичко питање од значаја за партијску организацију које она мора размотрити, затим заузети ставове и обавезати чланове СК да их спроводе... и да то изђе мјеста у извјештају о раду. Међутим, шта рећи у извјештају о раду о оним питањима која уопште нису разматрана, о којима основна организација СК није рекла своју ријеч (у конкретном случају и веома важно питање: да ли у таквом компромису има и довољно политичке озбиљности?

Све у свему, стиче се ути сак да су се чланови ове ООСК просто уплашили реалији извјештаја о раду, реалији оцјена о својој партијској активности која, по њиховој општој оцјени, није задовољавајућа, мада за то имају и ријечи оправдања и угђехе („нисмо ни бољи ни гори од осталих“). Ути сак је и да им те оцјене нису толико сметале, колико могућност да неко на основу њих добије погрешну, једностралу слику. Или, како то неко овде лијепо рече: „Пођимо од себе. Нико не ис тиче само своје лоше стране, него, прво и само, оне до бре“. Дакле, више им смета „патир“ о слабостима, него same слабости. Као да су се уплашили сопственог лика у огледалу, па им је криво огледало...

Басо. М. СТАНИШИЋ

ГАЂАЊЕ ГЛИНЕНХ ГОЛУБОВА

На стрелишту „Жарковица“ у Дубровнику, под покровитељством СОФК-е Будва, ковачког друштва „При морје“ и ООУР-а Туристичко насеље „Словенска плаја“, одржан је Профје „Будва '85“ у гађању глинених голубова. На трофеју су уч-

ствовали 24 стријелца из Цетиња, Титограда, Херцег-Новог, Дубровника, Напуља и Будве. Учеснике је, у име организатора, поздравио и отворио такмичење Зоран Шпадијер, предсједник СО ФК-е и секретар Ловачког друштва „Приморје“.

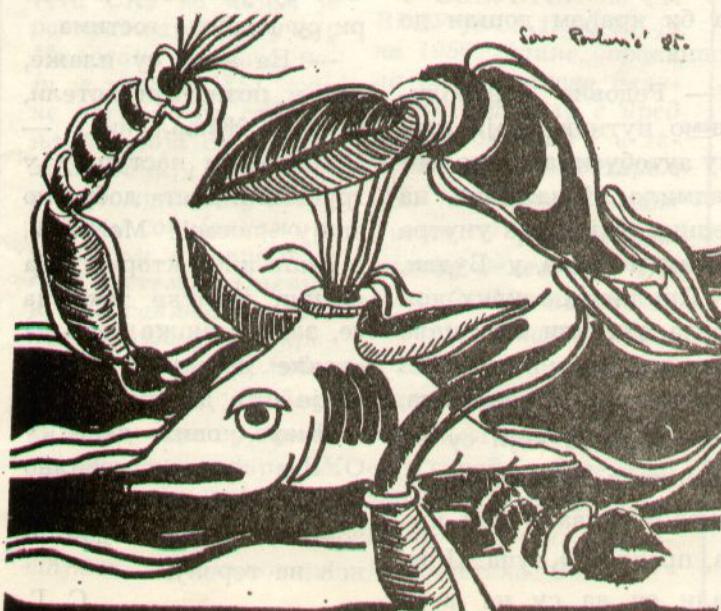
У појединачном пласману прво место усвојио је Милорад Вујовић из Цетиња са 90 погодака. Друго место припало је Доменику Јорију из Напуља са 89 погодака, и то након распуштања (22'21) с тренепласираним Мартином Уличевићем из Титограда, који је имао исти број погодака.

Суђење је водио државни рекордер у гађању глинених голубова Иве Љивановић из Дубровника.

Побједницима су уручени пехари, медаље и дипломе. Награде је уручио Видо Глушчевић, предсједник Комисије за општенародну одбрану и самозаштиту Ловачког друштва „Приморје“.

Треба истаћи да је по броју и квалитету учесника ово било једно од бољих такмичења које су црногорски стријелци организовали.

З. Ш.

IN MEMORIAM

Урош Васов Ђурашевић

Двадесет и шестог јуна из редова бораца за слободу и социјализам отишао је незaborавни друг Урош Васов Ђурашевић, члан Општинског комитета савеза комуниста, пуковник ЈНА у пензији, храбри борац од 1941. године и дугогодишњи активни друштвено-политички радник.

Рођен 1925. године у честитој и задружној сељачкој породици, која је средства за живот остваривала неуморним радом овде и у туђини — преко мора и океана, Урош Ђурашевић се у најранијој младости сусрео с тешкоћама живота у непарној бурђоаској држави и с непуних шеснаест година политички се оперијаје. Почетком најдржавније борбе спремно, полетно и без колебања извршава задатке које му партизани поверијавају. У децембру 1941. постаје члан СКОЈ-а, а јајце дана касније борац је Паштровске чете Приморског батаљона „Славен Штиљановић“. Од априла 1942. многе мјесеце провео је у затвору и логору. Малтретиран и премлађиван, остао је храбар и постојан. Послије капитулације Италије, опет с пушком у руци, учествује у борбама против четника и окупатора на Паштровској гори и у упутирашњости Црне Горе. С пушкомитраљезом на рамену, 12. октобра 1943. ступио је у редове прослављене Четврте пролетерске (црногорске) бригаде. Поносио се звањем борац-пролетера и часно га носио до копачке побједе и слободе. Учесник је многих борби у Црној Гори, Санџаку, два пута у Србији, на Сремском фронту и у источкој Босни. Ни у најтежим ситуацијама, а њих није било мало, нису га напуштале бодрост, ведрина, оптимизам, маштање о новом добу — социјализму и партизанска ујвереност и сигурност да то ново друштво мора тријумфовати.

Послије ослобођења, све до пензионисања, обављао је, као официр до чина пуковника, у нашој Армији многе одговорне дужности — од бригаде до Савезног секретаријата за народну одбрану — увијек дисциплинован, савјесно и одговорно. Може се с пуним правом рећи да је живио с овим социјалистичким самоуправним друштвом и за њега, доприносио његовим успјесима и радостима, бринуо због његових тешкоћа и слабости. Урош је таквог знато и из друштвено-политичког рада у нашој средини. Посебно је значајан његов допринос у организацији Савеза бораца и резервних војних старијина, прије свега на плану организовања и јачања општенародне одбране и друштвене самозаштите. У Општинском комитету Савеза комуниста, у партијској организацији, у укупној друштвеној дјелатности у мјесној заједници и у оквиру општине, он је стекао велики углед и поштовање средине у којој је живио.

За живот и рад посвећен борби за слободу и социјализам, за допринос успјешном остваривању много-брожних задатака Урош Ђурашевић добио је многа друштвена признања похвале, награде, ратна и послијератна одликовања: Орден за храброст, Орден братства и јединства, Орден заслуга за народ III и II реда, Орден народне армије III и II реда и Орден за војне заслуге.

Јово Марков Мазарак

Недавно је, у 83. години, умро у Фекетићу (САП Војводина) и сахрањен у Горовићима (Грбље) Јово Марков Мазарак, честит човјек, храбар борац, домаћин породице која је у НОБ дала велике жртве.

Рођен 1903. године у Горовићима, у родољубивој сељачкој породици, Јово је од малена осетио аустро-угарску, түђинску и угњетачку, владавину, а између два рата и тешкоће и неправде живота у бурђоаској Југославији. До 1941. године вриједно је радио на имању и као добар радник, домаћин породице и човјек био цијењен у братству, селу и шире.

Рат и окупација земље, устанак и борба, против окупатора и његових сарадника ставили су на пробу и довели у животну опасност његову десеточлану по родицу с петоро ћеје од пет до четрнаест година. Тешко се било одлучити и ступити у борбу — у питању је био живот цјелокупне породице и тешко стицане имовине. А Јово се ипак, одлучно опредијелио и укључио у борбу за слободу и социјализам. Он и његова породица од почетка устанка дишу партизанским духом. Почетком 1942. Јово постаје борац Грбљске чете Приморског батаљона „Славен Штиљановић“. Приликом италијanskог напада на Поборе, 25. марта 1942, он се, с борцима своје чете, храбро борио против Италијана који су наступали преко Горњег Грбља.

Пошто су упали у Горовиће, Италијани су запалили Јовову кућу, а све чланове породице одвели ка Радановићима. Тамо су, убрзо, 27. марта 1942. изјутра, стријелали његову жену Ивану, оца Марка и мајку Мару, а петоро ћеје одвели на острво Мамулу код Херцег-Новог. Ипак, те огромне жртве и велике тешкоће на збрињавању и подизању ћеје нису сломиле Јовов дух и моралну снагу — он је остао непоколебљив и досљедан нашој борби и револуцији до краја свог живота.

По завршетку рата с ћејом је одселио, као колониста, у Фекетић, где је активно радио као задругар, члан Партије, у СУБНОР-у и ССРН. Учествовао је и на многим радним акцијама. Остао је увијек поуздан, активан и скроман. Био је примјер млађима и уживао њихову љубав и поштовање.

У ТУРИСТИЧКОМ НАСЕЉУ НА СЛОВЕНСКОЈ ПЛАЖИ

ОТВОРЕНО јЕ НОВО ПОГЛАВЉЕ у туристичкој понуди Црногорског при морја. На Словенској плажи вјеште руке градитеља пређале су, као дјеца коцке, читав сплет уличица, тргова, квартова, радњица, бутика, кафића, базена, тениских игралишта, дискотека... Све за душу туриста.

Већ су увјелико ту неуморни туристи којима јака вјутра отвара многа врата.

***

Све почине од простране рекреације, која се само по павици тако зове. У ствари, то је велико саставилиште, препуну у свако доба дана. Док чекате кључ, пртљаг ће кенuti на пут до собе, нечујним возом. То је једини превоз у насељу.

Ави, изволите! Пођите до Трга чемпresa. Ујерићете се да од тог тргнутка преостају све стеге хотелске тортуре.

То значи: доручак, ручак, вечера, онда кад вам одговара. Нема никакве присиле да гледате на сат. Овде ни ко никадје не касни. Шведски бифе обећава обиман оброк. Ко узме пун пансион, зажалиће.

Дан може да почне и јутарњом шетњом и првим купањем у базену пред доручак. Ко је дошао по „фарбу”, нек се приближи мору. На пространој Словенској плажи нико никоме неће сметати. Од јарког сунца штилти наткривени шанк и башта на плажи. Нуде „хотел-дог”, пирице, лозу, критче...

Наравно, није се у јелу, пију и сунцу. А где је умјетност? Полако, ту је и парче „словенског” Монмартра. Продајна галерија с предивном скуплјуrom купача у близини. Или, ако баш хоће те, будите модел уличним сликарима.

Ако дан не дотече, остаје дуга лијепа ноћ. Јагњети на с ражња? Може у националном ресторану. Скадарлијска „господа” у жирадо шеширима дошла су, чак, из Београда да пропрате ваше слатке залоге на хармоници и питари. А куда послије? Можда на базен на „игре без граница”. Неуморни Каarlo и Нико, у вјаљда најтежој улози која је сада много на цијени — професионалних аниматора — подстичу на такмичење припадника седам нација.

***

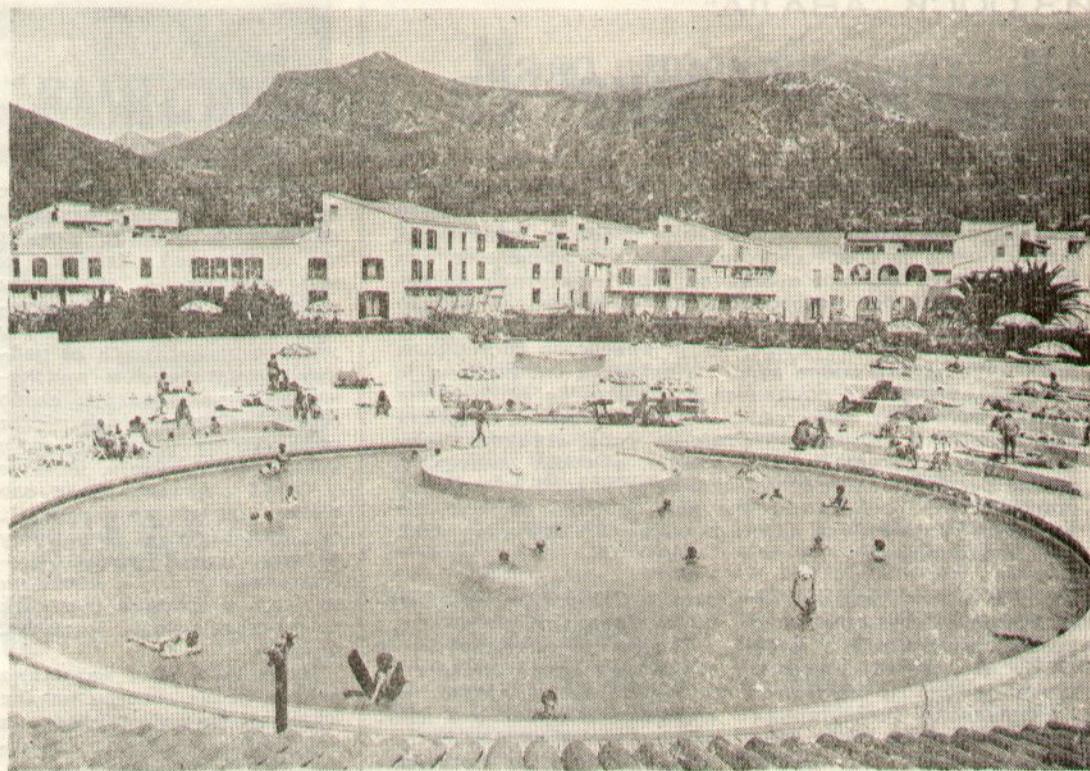
Има ли сва ова дивота и неку мању? Има! Име јој је „јевтиноћа”. Милорад Страхиња, бармен у „Чемпресу”, жали за нашима. — То су гости! — каже зловљено, док по ко зна који пут откуца ва поруџбину — чај. Ни ноћ која полако пада неће одобровљити ове свјетске путнике на чашу вина. Пиво, то још и може, Нипшто два. Па коме онда то свирају два младића о струне гитаре? Е, да су ту наши!...

Тако мисле људи из базе. Нешто другачије размишља др Ратко Вукчевић, генерални директор „Монтенегротуриста”:

— Многи негодују што ово наше лијепо море распродјамо. Нико и не помиње да килограм меса извозимо за долар и 20 центи, а најбоље привеле за само 30 марака. У туризму смо још најближе свјетској цијени. Али, наш глас се тамо слабо чује. Јер, где смо ми на том великому тржишту, када нам на примјер ТУИ од два и по милиона њемачких туриста које пошаљу у свијет, код нас доведе само 25 хиљада?!

Може ли се, ишак, ова ље пота продавати страним гостима, бар малчице скупље? О томе Раде Ратковић, директор ООУР „Хотели Словенска плажа”, каже:

— Није вријеме за елитне госте. Пред нама је деценија рационалног туризма. А то води у — масовност. Ок ретање малом човјеку, а не некаквом богатом платиши. Још када смо правили плавне шта да градимо, с тим

На „Словенској плажи”: Све за душу туриста

смо расчистили. Значи, на ма је да госту пружимо уздобрност, а он сам нека бира на што ће и колико да потроши.

Из свог угла о томе размишља и први човјек будванске општине, предсједник Љубо Рађеновић: — Морамо да будемо реални. Тачно је да „Монтенегротурист” има дobre и квалитетне хотеле.

Утисак квадри неуређена окољина. Шта да вам кажем? И сами знајте какви су путеви у Југославији. Наши гост је осуђен да на Црногорско приморје долази искључиво авionom. То су „јевтињији” туристи. Њему не можемо да узмемо више од 43 марке, док ће гост који овдје дође колима, у свом аранжману, потрошити и три пута више.

Све у свему успјели експеримент на југу Јадрана, плаћа данак за положај југословенског туризма на европском тржишту.

***

Сјенку сумње на све велике и мале планове, који су и овде као и на цијелом Јадрану праве, баџиће Бранко Кажанегра, директор „Монтенегроекспреса”: — Шта нам све ово вриједи када не знајмо да трагујемо, већ само да продајемо, и то често на своју штету!

Изгледа да је на ту најшту слабост циљао и један њу винар Савезне Републике Њемачке. Кад му је пропао излет због лошег времена, пожалио се Драгану Иванче вићу, шефу пословнице „Монтенегроекспреса” у „Словенској плажи”. Уз враћен новац тражио је и приде као одштету за изгубљено вриједе. Узалуд је пријетио својим оштрим пером. Што је много, много је!

Д. Б.

ТУРИСТИ СУ БЕЗБЈЕДНИ

СТРАНИ И ДОМАБИ туристи све више опсједају Црногорско приморје. Траже, углавном, мир или разаноду уз наше море. Но, поред оних који су дошли да уживају и излажу тијело сунцу, нађу се и они што су дошли да нешто ушићају. Често те њихове „игре” нијесу нимало безазлене.

Лопови, обично, користе ноћ и тишину за свој „рад“. Труде се да их нико не примијети. Зато им се треба супротставити на исти начин — тихо.

Прије неки дан запуцао Зулф Бепаловић из Теслића до Будве. Али, не, као домаћи туриста. Покушао је да преко терасе ускочи у собу неког странца који је дошао да одмор приоведе у „Словенској плажи“. За-хваљујући камерама и систему обезбеђења овог објекта, Бепаловић је ухваћен, а гост заштићен.

Тако је заустављено и неколико његових претходника у првих пет мјесеци ове године. Не треба говорити о томе колико би их било више да нијесу „обавијештени“ какво је обезбеђење Словенске плаже.

— Било је и оних који су покушали да „прровере“ овај савремени систем обезбеђења хотела — каже Мекмед Адромић, инспектор СУП, задужен, поред остalog, и за рад на овом систему којим рукују овлашћени радници Одјељења унутрашњих послова Будве. Они су на семинарима и курсевима оспособљени да овакву врсту после.

Сваки кутак „Словенске плаже“ прати готово 30 камера са скровитом мјеста, видљивог само за оне који то треба да виде. У једној просторији, у центру „Словенске плаже“, један човјек обавља посао за скоро шездесет. Помогне му кад затреба и дежурни у Станици милиције, где је инсталiran још једана монитор. Свака од камера прати највијатија мјesta, а може се скретати по потреби и приближавати „око“ мјесту где се нешто сумљиво догађа.

— Погледајте паркинг — каже дежурни у овом одјељењу. Ако неко покуша да прескочи ограду терасе којег од објекта града-хотела, мислећи да није пријеђен, за нас је ту — истиче Адромић.

Не мора милиционар стајати на сваком ћошку, ту је техника. Ако дежурни на монитору примијети нешто сумљиво — исте секунде слику с монитора преноси на видео-касету. То касније помаже при отварању деликвента. Овај савремени тв-систем, финансиран из средстава изградње „Словенске плаже“, до сада је оправдао уложени новац. Рачуница је једноставна — колико би требало издвојити средстава за плаћање физичког обезбеђења и за страх да се нешто не дододи. Технику човјек тешко може да замијени. А сви који прођу уличицама Словенске плаже знају колико ниске терасе и растурени објекти мame оне које више привлачију сјај злата од сунца.

М. Л.

ОТКРИВЕНИ ПРИЈЕ КРАЋЕ

Провалницима, цепарошима, разбојницима и другим прекршиоцима ове сезоне је на будванској ривијери заиста сујен простор за маневар. То најбоље илуструје најсвјежији примјер из нашег града: таман што су стигли, још на аутобуској станици, откривени су старији малњетници из Пирота и Зрењанина, који су стигли на море да би крајом дошли до новца.

— Редовно контролишимо путнике који стижу аутобусима, каже нам Радмило Живаљевић, на челнику Одјељења унутрашњих послова у Будви.

— Приликом таквих контрола открили смо мало љетне преступнике из Пирота и Зрењанина, њих десетак, који су више пута у срединама где живе осуђивани због крађа, провала и туче. Признали су да су на море

стigli да би дошли до новца и одмах су враћени кућама.

Посљедњих дана на по дручују будванске ривијере ухваћено је на дјелу више провалника који су оперисали по плажама и хотелским собама. Махом су крали ташне у којима се налазију новац, где лове гардеробе, накит, текничке алате и друге ствари од вриједности. Сви су ухваћени и ствари су враћене гостима.

— На мети су плаже, као и познати хотели, истиче Живаљевић. — Провалници наступају у групама и доста добро по знају „посао“. Међутим, и наши инспектори су на висини задатка тако да се, заиста, може рећи да овакве дружине немају овде што да траже.

Иначе, ових дана у ОУП-а влада мобилно стање. Инспектори и позорница проводе дан и ноћ на терену.

С. Г.

ВАЖНИЈИ ДАТУМИ ИЗ ИСТОРИЈЕ САВЕЗА КОМУНИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Нови комунални систем

САВЕЗНА НАРОДНА СКУПШТИНА изабрала је 1953. године Уставни закон о основама друштвеног и политичког система и створена је база за формирање нових друштвено-економских односа. Као основни принцип наглашено је друштво по самоуправљању у општинама, срезовима, републикама и Федерацији, у привредним организацијама и јавним службама.

Иван Крндељ, члан ЦК КПЈ

ЧЕТРНАЕСТОГ ЈАНУАРА 1953. ГОДИНЕ друг Тито је изабран за првог предсједника Федеративне Народне Републике Југославије.

***

СЕДАМ МЈЕСЕЦИ КАСНИЈЕ, 14. ауѓуста Влада СССР је објавила пред Врховним совјетом да је приступила политици нормализације односа с Југославијом.

***

У БЕОГРАДУ ЈЕ 16. и 17. јануара 1954. године одржан Трећи пленум Централног комитета СКЈ на којем је расправљано о случају Милована Биласа, који је крајем 1853. године иступио са схватањима која су водила ликвидацији улоге Савеза комуниста у изградњи социјализма и завођењу вишепартијског система. Пленум је расправљао о штетности Биласовог скретања и анархолибералистичким тенденцијама, које су вукле натраг, јачале бирократизам и погодовале рејструаторским покушајима реакционар-

них снага. Пленум је искључио Милована Биласа из ЦК СКЈ.

***

У ЈУГОСЛАВИЈИ је од 25. маја до 3. јуна 1955. године боравила државо-партијска делегација СССР-а на челу са Никитом Сергејевичем Хрушчовом и Николајем Булганином. На основу вођених разговора потписана је Декларација, позната као Београдска, у којој су дјаве владе изразиле приврженост принципима миролубиве коегзистенције и развијају свестране међународне сарадње на равноправним основама.

***

ШЕСНАЕСТОГ ЈУНА 1955. Савезна народна скупштина усвојила је Општи закон о уређењу општина и срезова. Овим законом уведен је у нашој земљи нови комунални систем којим је самоуправна општина постала основна друштвено-економска јединица, а срез заједница комуна.

Рајко Јовановић, члан ЦК КПЈ

У СОВЈЕТСКОМ САВЕЗУ је од 1. до 22. јуна 1956. године боравила југословенска делегација на челу с предсједником ФНРЈ и генералним секретаром СКЈ Јосипом Брозом Титом. У разговорима између делегација ФНРЈ и СССР поново су потврђена начела Београдске декларације. Потписана је изјава о односима између држава и сарадња Савеза комуниста Југославије и Комунистичке партије Совјетског Савеза.

Група делегата на Првом конгресу СКОЈ-а у јуну 1920. године

ТРАГОМ НЕСТАЛИХ ЦИВИЛИЗАЦИЈА

Друго цвјетање Грчке умјетности

ОВО ДОБА НАЗВАНО је периодом другог цвјетања грчке умјетности, заправо скуплјају, јер, углавном, три велика вајара — Праксител, Скопас и Лизип — дају обиље жеље овом вијеку у коме није подигнуто много нових храмова, али су неки обновљени, подизани су и друге јавне грађевине и обраћена је већа пажња дотада неутједним стамбеним зградама.

Крајем IV вијека обновљен је Артемијин храм у Ефесу који је био један од највећих грчких храмова (105 x 50 м). Велики јонски стубови, 18 метара високи, били су у доњем дијелу обложени рељефима. Маузолеј у Халикарнасу подигла је краљица Артемија као надгробни споменик свом мужу Маузелосу, који је умро 351. године. Маузолеј је све до 12. вијека био у доста добром стању, а тада га је земљотрес порушио. По овом споменику све монументалне гробнице су називане маузолеји. Лизикратов споменик у Атини значајан је по томе што су на њему први пут споља пријеђени коринтски стубови. Подигнут је у част Атињана Лизикрата, који је побиједио на музичком такмичењу 334. године.

НАЈВЕЋА ПОЗОРИШТА У ГРЧКОЈ

У четвртом вијеку подигнута су и највећа позоришта у Грчкој — Дионисово у Атини са 30.000 сједишица саграђено је у Ликургово доба, а крајем вијека подигнуто је највеће позориште у Мегалополису, у Аркадији, које је могло да прими 44.000 гледалаца.

Вајарство овога вијека било је на врхунцу у вријеме дјела Пракситела, Скопаса и 20 година млађег Лизипа.

У првој половини вијека вајари су још увијек највише радили на пластичном украсавању храмова, а радили су и статуе божанства, само су оне биле још људскије, ведрије и чуљније. Поред статуа великих главних божанстава, раде се и кипови мањих богова и полубожанстава, који су по својој природи били још ближи људима. Вајаре не интересују више моћне и снажне фигуре, па се и од богова најчешће представљају њежнија божанства — Афродита и Аполон. Први пут у овом вијеку вајари успјешно приказују дијете, док је у 5. вијеку и раније оно било само маличовјек.

На прелазу између умјетности два вијека био је Кефисодот, учитељ Праксителов, чије је најзначајније дјело Еирене са малим Плутосом, Богиња мира ту је представљена као мајка богатства, а сам мотив — мајка с дјететом, и њихова љупкост карактеристични су за умјетност IV вијека.

„ХЕРМЕС СА ДИОНИСОМ“

Праксител, највећи вајар 4. вијека, рођен је око 385. године, а писани извори спо-

мињу 40 његових дјела. Прве своје статуе радио је у бронзи, а касније у мрамору. У бронзи је рађен **Аполон сауроктонос** (Аполон који убија гуштера) чије је тијело њеско, а лице готово женско.

Праксител је, међутим, најчувенији по својим статуама Афродите. Његова **Афродита кидиска**, позната по римској копији, сматра се једним од најбољих дјела стајног вијека. Афродита је потпуно нага, а лијевом руком придржава своју скинуту одјећу, која је пребачена преко једног ћупа.

Зна се да је Праксител радио још неколико статуа Афродите, и од оних које су сачуване у римским копијама могле би неће бити његове, или су их израдили вајари његове школе. То су **Венера Медичи**, њој веома слична **Венера капитолинска** и **Афродита ватиканска** код које је фигура постајвена потпуно исто као код Афродите кидиске, само је мало више повијена и лијевом руком придржава драперију која јој обавија тијело ниже кукова.

Праксителово најзрелије дјело је **Хермес са Дионисом** које је рађено за Херин храм у Олимпији. Статуа је била оштећена, па је реконструисана, а по композицији подсећа на Кефисодотову Еирене са Плутосом. Да би забавио малог Диониса, Хермес му нешто показује. Вјероватно је држао гроzd у десној руци, која је била оштећена. Ово је једно од ријетких дјела грчког вајарства које је сачувано у оригиналу.

ГРУПА НИОБЕ И АЛЕКСАНДРОВ САКРОФАГ

И Скопас је био родом са Пароса, али се образовао у Атини под утигајем Поликлетове школе. У Атини је радио, а у стајијум годинама је прешао у Малу Азију. Његове главе имају мање изражен овал него Праксителове, очи су више увучене у дупље, а над њима су обрве снажно испушене. Усне су јако повијене и дају лицу скоро болан израз. Скопас је први на лицу изразио страст. За вријеме боравка у Атини израдио је и Аполона у мрамору, који свира на лири. Август је статуу био пренио на Палатин у Рим, па је зато названа **Палатински Аполон**. У римској копијисачује је његов **Херкул**, а приписују му се и многа друга дјела. Вјероватно је његов **Арес** који сједи и објема рукама држи по дигнуту кољено.

У Малој Азији, према Плинију, Скопас је радио рељефе на источној страни Маузолеја у Хеликарнасу.

ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ СЛОВО О ЉУБАВИ

АКО СЕ ВОЛИТЕ ЉУБАВЉУ
КОЈА ВУЈА У САМОЋИ, ОД РАЗДАЉИНЕ,
КОЈА ВИШЕ ОД СНА НЕГО ОД СВЕСТИ,
И ПО РАСТАНКУ ДРХТАЊЕТЕ ОД МИЛИНЕ,
МОГНете ли се још ИКАДА СРЕСТИ.
ВИ КОЈИ СЕ ВОЛИТЕ ЉУБАВЉУ

ИСПОСНИКА,
СА СТРАХОМ ОД САГРЕШЕЊА,
КОЈИ КАО ПТИЦА У КАВЕЗ ЛОМИТЕ

КРИЛА,
СЕЂАЊЕТЕ СЕ УВЕК ЈЕДНО ДРУГОМ ЛИКА.
И ПО РАСТАНКУ
ЗАМРЕТИ ВАМ НЕЋЕ ГУШЕЊЕ ХТЕЊА.
АКО ЗБОГ ЊЕ ПАТИШ ОД НЕСАНИЦЕ
И У ПОНОЋ ХОДАШ БУДАН
ПО БАШТИ,

АКО ТЕ ЛОМИ НЕУТОЉЕНА ЖЕЉА ЛУДА,
СЕЂАЊА НА ЊУ НИКАД НЕЋЕШ СПАСТИ.
ОНИХ С КОЈИМА СЕ ИГРАМО
ОКО ВАТРЕ,

А БОЈИМО СЕ ДА ЈЕ ДОДИРНЕМО,
С КОЈИМА ИДЕМО КРАЈ ПОНОРА
НЕЗАГРЂЕНИ И НЕМИ,
СЕЂАЊЕМО СЕ ДУГО
МА И ЗАВОЛЕЛИ ЗАТИМ ДРУГЕ.
АКО ЈЕ ЖЕЛИШ БЕЗГРАНИЧНО,
А СЕДИШ КРАЈ ЊЕ БЕЗ ГЛАСА
СЛУШАЈУТИ БАЈКУ КОЈА СЕ У ВАМА
РАЂА,

СВАНУЋУ СЛИЧНО,
ПАМТИЋЕШ ЈЕ И КАД СЕ ЗИМА
ПРЕД ТОВОМ ЗАБЕЛАСА.
АКО ВЕРУЈЕШ СЕДЕЊИ УЗ ЊУ
ДА ЈЕ ЉУБАВ МАСЛАЧКОВ ПУХОР
КОЈИ СВАКИ ДОДИР МОЖЕ ДА СТРЕСЕ,
АКО ВОЛИШ У ЊОЈ САН И ДЕТЕ,
АКО ТИ ЈЕ БЕЗ ЊЕ ПУСТО И ГЛУХО,
МИСАО НА ЊУ БУДИЋЕ ТЕ
И КАД СЕ РАСТАНЕТЕ.

ЗАУВЕК СЕ ПАМТЕ ОНИ
С КОЈИМА СЕ ГРЛИЛИ НИСМО,
ЧИЈЕ СУ НАМ УСНЕ ОСТАЛЕ НЕПОЗНАТЕ,
КОЈИМА СМО САМО С ПРОЛЕЋА, У СНУ,
ПИСАЛИ ПИСМО.
ОНИ КОЈИ СЕ КАО РЕКЕ НЕ МОГУ СЛИТИ,
МЕЂУ КОЈИМА НЕМА СПОЈНОГ СУДА
КРВИ И КРВИ ВРЕЛЕ,

А СРЦА ИМ СЕ ДОЗИВАЈУ ЛУДО,
ЗАБОРАВИТИ СЕ НЕЋЕ
НИ КАД ИМ ДУШЕ БУДУ ПОСЕДЕЛЕ.
АКО ВАМ ЈЕ ЉУБАВ НОЖ У СРЦУ,
А БОЈИТЕ СЕ ТАЈ НОЖ ИЗВУЋИ,
КАО ДА ЂЕТЕ ТОГ ЧАСА УМРЕТИ,
ПАМТИЋЕ ТЕ ОН, СЕТИЋЕ ТЕ СЕ
И УМИРУЋИ.

ОНИ ЗБОГ КОЈИХ СРЦА
ОСЕЂАМО КАО РАНУ,
АЛИ РАНУ ЗБОГ КОЈЕ СЕ ЈЕДИНО ЖИВИ,
У СЕЂАЊЕ НАМ БАНУ
И КАД ЗАВОЛИМО ДРУГЕ —
И ОСЕТИМО СЕ НЕСРЕЋНИ И КРИВИ.

ШЕСТ ДЕЦЕНИЈА НА КЊИЖЕВНОЈ СЦЕНИ

— Из говора Чедомира Бурановића, приликом уручења Његошеве награде Десанки Максимовић —

....ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ ЈЕ ПРИСУТНА на нашој књижевној сцени, и то на најбољи начин, већ више од шест деценија. Од своје младалачке збирке стихова „Песме”, па до ове, награђене, „Слово о љубави”, она је стално ширила и обогађивала круг својих читалаца тако да се данас с правом може рећи да је она — и по броју читалаца, и по начину на који је они прихватавају — истински народни пjesник. Поистовјеђујући се с радостима, усхићењима и боловима свога народа, пружавајући драме, трагедије и по бједе тог народа, саосјећајући се с бригама и радостима тзв. обичног човјека, супрот стављајући мржњу љубави и вјерујући у њу као у највећу човјекову моћ и снагу, Десанка Максимовић, у ствари, цијелог свог пjesничког живота исписује једну неза боравну поему о човјеку и љубави. У тој великој поетској фресци бола, али још више радости, јарким бојама оцртана су и обиљежена најплеменитија осјећања као што су родољубље, љубав и разумијевање за људе,

понос на све што је свијетло у традицији и, истовремено, отпор свим насиљима над човјеком. Та фреска, на којој је увијек било мјеста и за оне велике и, још више, за оне тзв. обичне догађаје, судбине или драме у љубима, настале је у знаку једног великог и непатвorenog хуманизма. Због тога и није неobično што се између име на пjesniciње и љубави ставља знак једнакости.

Велика заљубљеница природе и њена најдужнута сликарка, сензибилни лирик и саосјећајна исповједница људских интима — Десанка Максимовић у људима увијек буди најплеменитија осјећања.

Никада се за дугог и бојатог свог пjesничког вијека није поводила за књижевним нормама, а увијек је једнако у жижи интересовања и књижевне критике и читалаца. Никада није престала да буде савремена у најпунijем смислу ријечи. Њена поезија је, с једне стране, духовно и стваралачки утемељена у највеће и најаутентичније вриједности наше књижевне традиције, а, с друге стране, широко отворена за модерни сеизбиљитет, за зоре и вијоре новог времена. Оно о чemu она пјева, чemu је својим осјећањем и својим иже

смама окренута, увијек је по мјери човјека — оног јуче колико и овог данас. Зато су је радо читали, и читају, сви и свуда: и млади и старији, и образовани и мање образовани, и они у бачкој клупи и они за стругом. Није претјерано рећи да је ње читалаштво читава Југославија, а преко ње и велики дио свијета у коме су ње не књиге преведене и радо читане.

Зашто је то тако — говоре њене пјесме. А пјесме је, зна се, тешко и незахвално препричавати.

За Десанку Максимовић се доиста с пуним правом може рећи да свој дуги и пло доноси људски вијек живи часно и управно, увијек на свој ненаметљив и достојан ствен начин, присутна у времену. Њена везаност за земљу увијек се исказivala као поистovjeđenost судбине пјесника и његове „родне груде”. О томе, уосталом, свједоче и ријечи њене поруке упућене тек завршеном Конгресу књижевника: „Углед Југославије у свијету зависи од угледа њених писаца. Усрдјимо ту своју земљу, про будимо бригу за њу. Мислимо о томе да ће у њој, кад ми одемо са овога свијета, живети наши синови и наши унуци...”

ЊЕГОШ је УВИЈЕК СА СВОЈИМ

(ИЗ БЕСЈЕДЕ ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ)

ЊЕГОШ је и онда кад га давио већ није било међу живима био са својим народом у сваком његовом тешком и победоносном часу. Зар га наши бојовници и слободари нису призвали кад им је било најтеже, кад су јуришали, такорећи, на небо, на силнике којих је било и по десетине на једнога, па се могло малодушном учинити да су очајнички покушавали да се заметне „борба непрестана” исто што и оно давнашње Боливарово „орање мора”. Његошева мудра мисао их је соколила да истрају. Рazuјme сe, да није било „срце у јунака”, било би претешко, али је, свакако, важно да је Његош и тада био са својим слободарским народом.

Његошева поезија прати кроз живот не само народ већ и појединца, и то од његове младости па до гроба. Додуше, тек кад човек изиђе из зачараног круга свог срца, тек у својој зрелости може да потпуно сквати дубину дела овог великог пjesnika. У младости га прво очара лепота, богатство језика и поетских фигура, а тек у зрелости може да потпуно сквати све оне стихове који су постали крилатице, због надања које буде и због горчине што их собом носе. Тада тек појме како нико није срећан а нико задовољан, нико миран, а нико спокојан. Тек под старост примијетимо да је „небо над нама затворено”, да нам „не слуша плача ни молитве”. Тек биће које је дубоко патило појмом стихове као што су: „Чаша жучи иште чашу меда” и да се патње животне могу подносити, јер иза њих сине понекад и зрак радости.

Боравеши ових месеци у Боки Которској, сећала сам се свега што сам лепо и узбудљиво доживела у Његошевој Црној Гори. Сећала се пешачења из Котора, прецица преко врлести, до Цетиња и Ловћена, до гроба Владике Рада. Нама, младима, сви путеви били су отворени, и није нас

могла зауставити ни припека, ни врлести високе планине. Навирале су ми стално пред очи лепоте ове кршевите и водоносне земље; слика Скадарског језера као огромног разбијеног огледала посугот звездама и облацима, па тишине Црног језера, и оног у гнезду шума где се напајају срне и јелени, и Плавског, чија је боја ушила у себе боје небеса. У мислима сам поново путовала стравичним путем преко Чакора. Крај мора сам чезнула за црногорским рекама у тесном загрњају стена, чезнула да још једном боравим са ученицима на Комовима и Бјеласици.

Мислим како из те лепоте пjesnikу тешко изаћи није, као ни лаву „из грмена великога“. Није тешко Његошу било са крша на коме је живео опазити све те лепоте земље и небеса. Није му тешко било поверовати да је неки велики творац морао бити и сам пjesnik да би све то створио.

Песник је у лепоти налазио утехе у свом тешком задатку владара Црне Горе у оном времену. Лепота је запело била и извориште његове религиозности. Она га је нагонила да решава тајну постаница света. Знанje природних наука није у њему преセкло антене окренуте вишим световима, није зауставило његову пјесничку и свештеничку радозналост. Његошева религиозност била је дубља, духовнија од оног стања душе, готово кад човек верује да Бог постоји и о спокоју које зовемо побожношћу — о томе више ништа не размишља. У ствари, његова религиозност њега је више мучила него тешила, а осећање народности било му је изнад вере.

Обично пjesnici, обузети мишљу о стварању света, смртности, вечности, не бивају и јунаци. Његош, владика, био је, међутим, и јунак је ценио јунаштво. Мада

ЗАБИЉЕЖЕНО У ДЈЕЧЈЕМ ВРТИЋУ

ПРАВИЛАН РАЗВОЈ МАЛИШАНА

У Будви, Светом Стефану и Петровцу дјечје установе похаба 415-ори дјече, распоштени у тринаест васпитних група, што чини око 40% од цјелокупне предшколске дјечије. У свим вртићима омоћућен је подневни, продужени и цјелодневни боравак. Организација рада прилагођена је потребама удруженог рада и жељи родитеља. Вртић ради и у току љетње сезоне. Самоуправни и стручни органи израдили су програм рада у коме је детаљно предвиђена цјелокупна активност.

Јавна и културна дјелатност је у складу са интересовањем и разноликост правилно усмјерено кроз упознавање околине. На основу њеног посматрања, коришћења природних слика и илустрација дјечија су солидно схватали основне појмове о природним појавама. Стално „игра ње“ са различитим предметима и другим средствима у радној соби и природи искршћено је за развијање тематичких представа. Видна пажња поклоњена је развоју говора и култури изражавања. На плану музичког васпитања и развијања музичке културе уз коришћење инструментата, постигнути су запажени резултати у музичком васпитању дјечије. Музика је спонтано дје-

све могуће остварити, јер већина васпитача има богато искуство.

Запажен је рад стручних активности и вијећа. Редовно и марљиво воде се радне књиге. Реализација програма предшколског васпитања врши се систематски, корелativno и супротно, кроз игру као основну активност. О тоје говоре резултати који су веома запажени. У реализацији физичког и здравственог васпитања обезбиђени су добри услови, а игра видно утиче на нормалан раст дјечета.

Дјечје интересовање и разноликост правилно су усмјерено кроз упознавање околине. На основу њеног посматрања, коришћења природних слика и илустрација дјечија су солидно схватали основне појмове о природним појавама. Стално „игра ње“ са различитим предметима и другим средствима у радној соби и природи искршћено је за развијање тематичких представа. Видна пажња поклоњена је развоју говора и култури изражавања. На плану музичког васпитања и развијања музичке културе уз коришћење инструментата, постигнути су запажени резултати у музичком васпитању дјечије. Музика је спонтано дје-

ловала на њихови љубав пре ма вртићу и боравку у ње.

У ликовном васпитању, омиљеном раду дјече, дата је пуну слободу машти. Дјечији црteжи, слике и обликовањи радови красе радне собе. Учествују, такође, на изложбама дјечјег стваралаштва.

Добрим организацијом и стручном синхронизацијом свих ових садржаја дат је солидан допринос правилном развоју малишана, каже се, између остalog, у извештају Општинског завода за унапређивање васпитања и образовања са Цетиња, који смо користили за ову информацију.

Марко ТАНОВИЋ

АЛЕКСА ШАНТИЋ —
ДИРИГЕНТ

АЛЕКСУ ШАНТИЋУ (1868-1924) сви знају као великог пјесника, а непознат је као композитор, диригент и пјевач. Он је дириговао оркестром „Гусле“ у Мостару.

СКОРО ДО ПОСЉЕДЊЕГ изгинули су добровољци у саставу сремског одреда приликом одбране Београда од Аустријанаца и Њемаца 1915. године. У то време Срем је био у саставу Аустро-Угарске.

СЛОБОДАРСКИМ НАРОДОМ

владика, продуховљени песник, он ће као какав храбар војсковођа, написати стихове:

„Нека буде борба непрестана!
нека буде што бити не можеж!“

Или:

„Младо жито, навијај класове,
прће рока дошла ти је жњетва!“

Кад је најбоље Његошево дјело, „Горски вијенац“, угледало свијетло дана, 1847. године, да својим мудростима засја далеко у будућност, на просторима данашње наше домовине забили су се и други крупни догађаји због чега и кажемо да је 1847. година веома значајна за историју наше културе.

Вук са једном оконча своју претешку борбу за народни језик и правопис;

те године појавише се и Бранкове „Песме“ да покажу неповерљивом свету како се и лепа књижевност даде писати народним језиком;

Бура Даничић исте године својим „Ратом за српски језик и правопис“ потпомаже Вука да надјача своје противнике, да победе Његове напредне идеје;

за нашу културу од особите је важно сти и појава „Новог завета“ у преводу Вука Карапића, опет те исте године;

а само годину дана пре Иван Мажурањи објави свој спев „Смрт Смајил-аге Ченгића“.

И све то на овим просторима у самосвitu године која ће узбркati Европу.

Поменућу још једну Његошеву песму, малену, али мени драгу и верујем, значајну, насталу, такође, 1847. То је „Поздрав роду на ново љето“. Помињем је да подсећамо како далеко досеже Његошева мисао, све до данашњих дана, а и даље ће.

„Не пита се ко се како хрсти“ — вели Његош —

„но чија му грије крвца душу,
чије га је млјеко задојило“.

Па затим:

„Липо, љено, лепо и лијено,
било, бјело, бело и бијело —
листићи су једнога цвијета,
у пупол се један одњихали“.

Ето како је Његош говорио о јединству српскохрватског језика далеке 1847. године! Рекла бих да овој његовој мисли, као и многим другим које је изрекао о братству наших народа, ни данас нема мање.

Ниједно људско осећање Његошу није било страно. Био је и јуначан и нежан, и религиозан, и имао смисла за стварност; гледао је у небеса, а видио јасно и све на земљи.

„Ко на брдо ак' и мало стоји,
више види но онај под брdom“.

Његош се за живота успео високо, не бу под облаке, и као великан срастао са Ловћеном, исто тако снажним горостасом, коме никад ништа нису могле буре и олује. И данас, и убудуће, та два горостаса заједно ће вековати.

Народ Црне Горе подигао је свом песнику диван споменик, мада га је и сам Његош себи својим делом високо уздигао, обасјан вечном лучом, као што и руски песник, Пушкин, у песми „Памјатњик“ вели да је сам себи, својим делом, подигао споменик нерукотворни.

Овај стуб гдје је записано већ десетину имена југословенских књижевника такође је споменик који им Црна Гора подиже. Нека се множе људска дела и нека би овај стуб дорастао до висина библијских кула!

МАЛА ШКОЛСКА ХРОНИКА

„ЛУЧА“ НАЈБОЉИМА

Диплома „Луча“ примила је на крају осмогодишњег школовања ученицима основне школе „Стјепан Митров Љубиша“, Милица ПАПОВИЋ, Владимиру БУЛАТОВИЋУ, Александру ДРАГОВИЋУ и Николи ФАБРИСУ (на слици) који су све разреде основне школе завршили са одличним успјехом и у својим ћачким књижицама имали само петице. Ово су, заиста, вриједни, талентовани и способни ученици, који никада нису имали потешкоћа у савлађивању наставног градива. Били су, такође, свако према својим склоностима, веома активни у раду слободних активности, додатно наставни и на разним такмичењима, и дали пун до-принос афирмацији своје школе.

Напоменимо и то да је Милица ПАПОВИЋ, поред овог признања, добила још једно: она је проглашена за најбољег ученика генерације.

ТАКМИЧЕЊЕ МАТЕМАТИЧАРА

Савез друštava математичара, физичара и астронома Југославије и „Математички лист“ за ученике основних школа додељили су ПОХВАЛУ Милици

ПАПОВИЋ, ученици VIII разреда ове школе, за успјех постигнут на пославије, које је почетком XVI савезног такмичења младих математичара Југославије држано на Бледу. Милица је на овом такмичењу заузела четврто место, што представља велики успјех како за ову ученицу, тако и за њену наставницу математике Ксенију ДРАГОВИЋ.

НАГРАЂЕНИ УЧЕНИЦИ

За учешће на такмичењима на тему „ТИТО — РЕВОЛУЦИЈА — МИР“ награђени су књигама ученици осмог разреда Владимира БУЛАТОВИЋА, Александра МИЈАНОВИЋА, Игора РАДОЊИЋА и Благоја РАДОМАНА.

ДЕСЕТИ НАГРАДНИ КОНКУРС

Завршен је Десети најградни конкурс за најбоље ликоварне и ликовне радове, који сваке школске године организује лист „Титав пионар“. На грађад за ликовни рад припадају Невенки ВУКИЋЕВИЋ, ученици осмог разреда чији је наставник Нико ДУЛЕТИЋ.

ИЗЛОЖБА ДЈЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

Предшколска организација „Драгољуб Удички“ из Кикинде организовала је у хотелу „Маестрал“ изложбу радова дјече предшколског узраста.

Ово је један од видова афирмисања дјечјег ликовног стваралаштва у којем је изражена спонтаност и уједињење слобода и љепота, чуђење пред свијетом и његовим разноврсним фигурама које се у дјечјој машти преламају кроз призму ликовне имагинације — оног гледања које помјера границе реалног и свакодневног. Тај дјечји спонтанитет директно је вођен од васпитача и ликовног педагога Слободана Којића, који се јавља као аниматор да код дјече открије будућност за све оно што може постати свијет умјетности. Под руководством овог висног педагога радови предшколске дјече су све запажени на изложбама широм Југославије — Змајевим ирама у Новом Саду, Мајским ирама у Бечеју, изложбама у Битољу, Фестивалу дјетета у Шибенику. Ликовни радови младих Киклинђана виђени су и на изложбама у Енглеској, Мађарској, Аргентини, Индији...

Те и сличне изложбе имају општедјудску поруку: ликовним језиком треба захтјевати мир и братство међу народима, као нужну и најелементарнију претпоставку да се људски живи, да свијет постане права комуникацијска јединица.

Овим пријечима отворила је изложбу директорка организације за предшколско васпитање „Драгољуб Удички“ из Кикинде, чије име, на жалост, нисмо забиљежили.

ЧЕДО ВУКОВИЋ:

Посвећено: Стефану Митрову Љубиши и Бакому Леопардију, пјеснику поеме »La ginestra« („Жуква“)

Сашаптавања

ИЗ ПОСНЕ, ПРЖЕЉАВЕ ЗЕМЉЕ, што је лижу слане магле, ти самоникла избикаш, миришна жукво, вјерана приморкиња.

Пјесник те назва *il fiore del deserto*.

Знао је: освајаш сваку стопу на којој други коријен не може опстати. Бориш се с коровом или мајом, па их надрастеш — над њима мириш тршаве влати, неуничтива жукву.

Видим: у питомини за клијање тражиш длан сурова тла и каме ног дробљења — не заборављаш своју прадавину, кад си ницала у подножју вулкана, или на падина ма тек охлађених планина, или на ужареном пијеску пустине.

У години твоја су мјесеца два. Приморска владарска — у мају и јуну освајаш зрело пролеће и младо љето.

Не видјех никад бильку која је кадра да својим цвијећем покрије ове приморске стране — да годи ни отме два мјесеца, да освоји све пристранке мору на поглед, као ти, златноцвјетна жукво.

У мају плану твоји бусови — са морске пјене и пијеска крену уз стрмине твоја цвјетања. И кликне миришно пламење: Била сам скривена, ево ме нагледај се!

За тебе, жукво, неродне године нема — у мају и јулу златиши овај простор између мора и неба.

Цвијет ти од сунчана злата, у танким влатима модрина мора, у коријену сива опорост земље.

Никад твој струк не расте само тан. Из бусена шикну сұмодри прутови. Здруженi пију земљу и зраке само на њих управљене. Својим цвјетним спољњем преш сна гу и љепоту. У сваки прут, к врши кама, нижеш златне цвасти.

Здруженi у велике букете, твоји се цвјетови, на вјетру повијају, мишују и љубе, миришна жукво.

Твој цвијет неће гдје не дише море, лијепа приморкиња.

Ни пчеле, ни љуте осе, не траже медни сок у твојим цвастима, горкоцвјетна жукво.

Народ ти наниза имена: жуква, жука, жутиловка, па још — ибрнистра.

Кад процвјеташ, на суху земљу по чину капати твоје латице, златносу за жукво.

Скијеш се мојем оку између дviјe плавети, у густишу зеленила једва назрем твоје тршаво грмење, сиротна жукво.

Десет мјесеци кријеш се у бујном густишу макије, у трњацима, при грмењу шипка, украй квргас-тих маслина — али ја те забора вит не могу, притајени цвијете.

И кад јулски жаропеци погасе твоје цвјетање, под маестралом чујем оштри зуј твојих струкова и жалобни шапат твојих предака.

Застанем, ујверен да је то твој глас:

И кад цвјетова нема, без очију нијесам, глуха нијесам. Дане и до дине и вјекове бројим — олује и пожаре и тутањ којим муње шибају земљу и кад се из дубина по тресају горе и море и небо, па бројим куге и глади и људске ко раке и кости бројим. Будна сам ја, будна од искона.

ЛЕГЕНДЕ

СТОЛИМ У МОРУ ДО ПОЈАСА. Валови ми квасе и заносе сиједу браду — откривају ребра.

А ја нижем бројаницу ријечи. Легенде се рађају из великих несрћа, из отимања злу или крупна закорака у непознато.

Излазим на жал и кахипрстом испитујем ријечи од старине. Налети вал, збрише. И мене би. Не дам се. Опет пишем, опет вал за валом. И тако из вијека у вијек — стојим с жуквиним цвијетом за ухом.

се. Ил се рука забијели — грана од облака. Те моје очи, засјене чу дом, не вјерују — видјеле не видјеле.

Зачух вилу у дубрави

бе пјесан поје.

Зазрех јој круну
и вилину русу косу,

бисера пуну.

И би моја ријеч од старине: рат ници-мјештани, од турског плије на, сазидаше град на морској хридини, привезаше камени брод уз обалу и наћенуше му име Свети Стеван.

Велим и додајем: градови нестају или се обнављају. Незахвални људи никад не сахранише мртви град — ни гроба ни биљега. Овај се град отима времену.

И тице зловременице граде грађу за легенде.

ОСВАЈАЧИ

УСАБЕН СТОЛИМ — једна нога у мору, друга на камену. У руци мај, исукан из огњених њедара земље, ковали га вали о стијене.

Стојим, голопрси бранилац.

Сину муња проклетница!

О стијену тиче и јауче даљина, на, туђина.

да колуј нејач у збијегу, на острву. Удаљаваше се гусарски брод. За пету објешен, висаше о катарци мириш маслинар — опуштене руке казиваху који вјетар дува. Зли вјетар. Овна звона заклаше, а звону пониже да им звони на лави чим се море ужљути. Лујо Маџар посјеће стотине наших гла ва за Голијем врхом. А при шип квоју цвијету крв се наша не видјаше — земља је пијаше, вазда жејна.

Као у инат злом времену, чиј-лад се моја рађала и расла уз ову питомину. У зеницама зла таст одсјај жукве. А често, обноћ, из очију моје кућанице слано море плаќаше.

И све тако. Настраше освајачи на мирне луке и жала. И заваши племенита племена. И би много го зла — мртвих глава и рана, дјечина и пљинова, крађа и пре-крађа, срамоћења и хотека, очи за очи, сјечења и жежења и затирања до испод кућног темеља, те свака пакост и грдило. Но, напасника и срамотника вазда изгонисмо — његов дом или дно куће оба лисмо да му трага није и да се ту не има зидат док је нашкога уха и ока ту, при сланој води.

Бијах јачи од зла у себи. И чупах опачину и звијека у вијек — коријен јој у мојим прсима бијаше И ређаше се плач до плача, плач за плаче, авај — плач над плачевима! Ако не утјешиш себе, нико те утјешити неће!

И не заборављам, збораше се у немило вријеме: „дуждево море“ и „ћесарско море“. Потонуше дужди и ћесари. Море остаје своје. Ни њихово ни моје. Ја трунка спрам њега. Оно сумодра кап у црној пучини свевремена.

Не да се море, не да се при морац, не да се морнар ропству и насиљу. У Боки морнари на мору дизали буну — на суху падали под плотунима.

И ево, у заносу, падам на колјена пред морем — праочец и прамајком. И клањам се сунчаним зракама што зајижу свијеће на валовима жукве.

И не заборављам: хорде с кукастим крстом и црном кошуљом хараше земље и народе и настраше овамо, уз пријетње: Не можете утјеши ни у море! Нећemo оставити жива ни мртва у трави!

А ја одговорих: Не клони, жукво! Не плачи сребрним сужа ма, маслино-сестро! Браниће мо и мрава у трави!

На крову својег дома надзидах стражницу. Пратим сунце од исто ка к западу, а зло чекам са свакоје стране. Од вјетра пиште пушкарнице. Над вратима — отвор да сипљем врелу воду на крвника. Кућа ми тврђава.

Чиме да ограшим дјетиње око?

Силници одводише дјевојке — робиње за продају, на трговима.

Ухватите Приморкињу,
мјерите јој мачем косу!
Еј, махните дебеле главе,
добаџисте стару истину:
добротом се улази у срце
народно, само добротом!

Налијеташе овим странама, ради плијена, распаљени похлепом. Пливали су, с ханџарем у зубима,

Сузама се бој не бије!

И дочеках свој дан — у цијев оружја зајенуних гроздасти жуквиницијет!

Што је са свијетом — то је са цвијетом!

(Крај у наредном броју)

ЖУКВА

(ОДЛОМАК)

ШТА ЈЕ СА СВИЈЕТОМ —
ТО ЈЕ СА ЦВИЈЕТОМ
(Прногорска народна изрека)

ЛИКОВНИ ЖИВОТ

Слике Златка

Прице у Модерној галерији

ЗАСТАВА-
НАЈВЕЋА
СВЕТИЊА

У средњем вијеку код нас застава је била највећа светиња јединице. Она је била симбол поноса и чести војске. Јединица је могла у борби бити потпuno потучена, али, ако је спасла заставу, по ново се попуњавала и настављала да живи под том заставом. Ако би непријатељ успио да заплије ни заставу, то је значило смрт за цијелу јединицу. Застава се поштовала и за вријеме владавине Немањића.

Заставе су у средњем вијеку израђиване од чоје, и то једна половина била је од плаве, а друга од црвене боје. За вријеме Стевана Дечанског заставе су биле жуте, а за владавине Душана Силног — црвение и бијеле. Боје су се мијењале, али облик заставе остајао је исти. Био је то троугао с врхом окренутим надоле. По узору на Византије, на средини заставе налазио се крст.

У вријеме рата заставу је, на целу јединицу, носио увијек најхрабрији ратник. Када је требало да отпочне борба, он би је дигао увис, а кад се борба завршавала, застава се чувала код главног заповједника јединице.

Цјелокупна црногорска војска имала је једну за јединичку заставу која се називала „алајбарјак“. Алајбарјак носио је ратник кога је именовао сам врховни заповједник војске. У заклетви црногорских војника стајало је и ово: „...и да ћу до потоње капи крви бранити наш мали и свети барјак црногорски“.

У трећој години овога вијека, у Крушеву, Македонци су се, под војбством Гоце Делчева, дигли на устанак против Турака. Крушево је ослобођено, а кроз његове мале улице су се кретали људи раздраги ни у првом дану слободе. Говорили су многи, а по сљедњи је био Никола Карав. Над маленим Крушевом, тада се први пут за лепешала црвена застава — боја заставе париског комуниста, боја боље будућности и борбе.

„БОКА“ - НЕДЈЕЉНО

Лист „Бока“, који излази у Котору дуги низ година, по свој прилици убудуће ће се на киосцима појављивати сваке недјеље. Такав предлог је дала Општинска конференција ССРН Котора, јер је оцјењено да је читаоцима са подручја три општине — Котора, Тивта и Херцег-Новог — које финансирају лист потребно недјељно информативно гласило.

„Бока“ сада излази два пута мјесечно.

У Модерној галерији у Будви отворена је 14. јуна изложба слика Златка Прице, несумњиво једног од највећих живих сликара југословенског модерног сликарства. Она је побудила велико интересовање код љубитеља ликовне умјетности, тим прије што је ово прва Прицина самостална изложба у нашој републици. Али, и поред тога што се до сада није представљао љубитељима ликовне умјетности, његова дјела налазе се код нас на Цетињу — у збирци Милице Сарић Вукмановић — и у колекцији са времених експресиониста у Модерној галерији у Будви.

Златко Прица рођен је у Печуху у Мађарској 1916. године. Академију за ликовне умјетности за вршио је у Загребу. Веома рано показује интересовање за сликарство и цртеж. То потврђује и по доказ да је своје ране радове из гимназијског периода излагао заједно са касније познатим скулптором Костом Ангели — Радованијем. У току рада издаје мапу линореза, а заједно са Едом Муртићем илуструје „Јаму“ Ивана Горана Ковачића. Године 1970. издата је велика мапа графика у којој су обухваћена дјела из 1952-1969. године.

САВРЕМЕНА УМЈЕТНОСТ КОСОВА

У Модерној галерији 1. јуна отворена је изложба „Савремена умјетност Косова“, на којој су заступљена дјела 28 најистакнутијих косовских аутора, створена претежно по последњих десетак година. Тај дио фундуса Галерије умјетности Косова започео је да се ствара прије око три деценије са средствима која је издвојила Покрајинска заједница за културу Социјалистичке Аутономне Покрајине Косова.

Основивањем Галерије умјетности, која је почела са радом почетком 1979. године, ова колекција дата је у власништво овој Галерији, која већ сада посједује преко три стотине дјела косовских, југословенских и свјетских аутора у сликарству, скулптури, графици, цртежу, керамици, таписерији, графичком дизајну.

У процвату умјетности, који сада доживљава Косово, посебно његов главни град Приштина, у књижевности, позоришту, филму, архитектури и музici, ликовна и примјењена умјетност заузимају истакнуто место. Са ма чињеница да у Приштини сада постоје Академија умјетности, два професионална удружења с преко двије стотине умјетника ликовних и примјењених умјетности, и Галерија умјетности, најбоље говори о стваралачкој умјетничкој атмосferи.

Косовски умјетници већ су пробили покрајинске и југословенске границе. Они се

Прица је један од оснивача галерије „Форум“ у Загребу. Дуго времена радио је бакрописе, али, због здравствених разлога, у посљедње вријеме углавном се посветио уљаној техnici.

Отварајући изложбу, ликовни критичар Олга

„ПРИРОДА И ЈА“

У галерији града-хотела „Свети Стефан“ одржана је изложба скулптуре Кости Жуњића под називом „Природа и ја“. Овај необично занимљиви стваралац представио се с 36 радова с мотивима из кањона ријека Црне Горе.

Коста Жуњић је, иначе, магистар биохемије на уке и бави се проучавањем црногорских ријека. Његове скулптуре зато представљају својеврстано виђење природних лепота кањона наших ријека.

Д. Н.

Перовић истакла је да је Прица близак црногорској ликовној публици и по свом стваралачком путу и по свом снажном медiteranskom оплемење ном осјећају за боју, човјека и простор. Представио нам се са 19 радова у уљаној техnici. То су углавном слике великих

УКИНУТА ПРИНУДНА УПРАВА

У Заводу за неспецифична плућна оболења „Врмџи“ у Прчању и ОУР „Лужни Јадран“ из Бигове укинута је принудна управа. Одлуку о томе донијели су делегати Скупштине општине Котор.

Односи међу запосленима у „Врмџи“ значајно су поправљени: боли су услови за боравак пацијената, подигнут је ниво здравствених услуга и пришло се прадњи новог стационара са 400 кревета.

И међу рибарима из Бигове стање се побољшало. Пословљање је лани било до броја, ојачана је рибарска флота, а ради се и на пословном повезивању са Италијанима.

У ТИВТУ — ХАЛА НА ВРИЈЕМЕ

Велика спортска хала у Тивту у којој је од 27. јуна до 3. јула одржан велики међународни рукометни турнир „Трофеј Југославија '85“ за вршена је на вријеме. Постоји уџбена и неспоразума с извођачем радова, „Криза јом“ из Задидовића, рад је интензивiran и хала је би-

ког формата настале у периоду од 1976. до 1984. године. Пронашао је, рекло би се, сопствени начин изражавања и не те жели никаквим новинама, објашњавајући да је од оних умјетника који када пронађу сами себе жеље да остану оригинални и себи својствени. Његова платна сакана су од широких потеза киста код којих се стално јавља сукоб хоризонта и вертикала. Умјетникова стваралачка снага најснајнија је у оним сликама где доминира цртеж. Треба истаћи да ни његова палета није мање интесантна. Наизмјенично се смјењују експресионистички јаки питоми очерк, медiteransko плава, топла смеђа и мало разређена црна. Што се тематске стране тиче, она што је најевидентније на његовим сликама је човјек. Користи обично лик или групу људи, жељећи да што више истакне човјеково битије у средини у којој егзистира. Увијек настоји да то друштвено биће истакне у првом плану. Боравио је у Индији шест мјесеци где је на скицима регистровао људе и пределе ове живописне земље.

На крају трећа истаћи да је ријеч о дјелима сликарства код кога подједнако доминира склад духа и великоликог ликовног знања и где остаје неисцрпна ризница за нове младе и још неафирмисане ствараоце.

Драгана ИВАНОВИЋ

ЈЕЛИЦА НИКОЛИЋ
ПАШТРОВСКА
ГОРА

Утонула у маслињаке,
у сиво стијење
и вјечно зелено
приморске флоре,
увијек на удару вјетра,
пред очима мора
и његових ћуди
лежи Паштровска гора.
Маслине су њене
бит њеног живота.

Оне вјерно чувају
све њене тајне,
њене обичаје,
радости и болове.
Оне су вјечне.

Као домаћи богови,
оне чувају ватру
давно запаљену
у домовима њеним.

Док оне живе,
живје и Гора
и увијек се сјећати
оних плавих зора,

оних свитања,
када су болови ратни
и сузе биле тешке.

И свако ко познаје
овај крај,
ко љуби Море
и ову Гору

не може кроз њене
маслињаке проћи
а да се не сјети
оних датка, ноћи,

кад су се с пркосом
борили и пали
једна Вукница,
једна Јубица
и многи хероји.

И тако живи Гора
опијена погледом
на најљепше море
и заљубљена

у своје старе дворе,
у онај свијетли пламен
што у њему гори.

Лијена је
кад се море
узвитла и наљути
кад од дугих киша
крену потоци њени...

Када се с вјетром
заваде маслине старе
и чудна пјесма крошињи
прекрије читав крај,

кад сјечев сјај
одагна блаке тмурне
чудно се наслијеши
ово прелијепо море,

тада се још више воли
сваки камен на њој,
и новим пламом куца

срце Паштровске горе..

Поступак и проблеми обнове и ревитализације споменика културе и старијих урбаних језгара, по страдалих на Црногорском приморју у разорном земљотресу 1979. године, била је тема расправе југословенских и америчких стручњака, који је одржан у хотелу „Палас“ у Петровцу.

Састанак је организован Југословенско-америчким одбором за научну и

техничку сарадњу. На тродневном скупу размијењена су драгоценјена искуства око враћања у живот порушених споменика прошlosti.

Изречена је оцјена да су југословенски стручњаци у овом послу постигли велике резултате, и да ће они бити од међународног значаја.

Учесници скупа посјетили су Будву, Котор и Цетиње. Н. Д.

СЕМИНАР О ЗАШТИТИ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ
РАЗМЈЕНА ИСКУСТАВА

МЕЂУНАРОДНИ ВАТЕРПОЛО ТУРНИР „СЛОВЕНСКА ПЛАЖА“**ПОТВРЂЕНО ОЛИМПИЈСКО ЗЛАТО****ТРИЈУМФ
„БУДВЕ“**

У фудбалском првенству у Јужној регији које је недавно завршено тријумфовали су фудбалери „Будве“. Успех је постигнут на импресиван начин. Будвани су се просто „прошетали“ кроз првенство освојивши 41 бод од могућих 44. Од укупно 22 сусрета „Будва“ је 19 ријешила у своју корист, а само три су завршена подјелом бодова. Фудбалери овог тима ниједном нису напустили терен погнуте главе. Током цијelog првенства играли су солидно, а успјеху су, поред играча, допринијели шеф стручног штаба Десимир-Бато Тодоровић, његов помоћник Павле Мартиновић и агијна управа на чијем се челу налази познати туристички радник Бранко-Дики Кажанегра. По мишљењу тренера Тодоровића највећи терет из вукли су Ђурковић, Вујовић, Дакић, Ковачевић, Николић и Мирко Џвијо-вић.

— Постигли смо запа-жен успех, али наилазе велике обавезе и задаци — каже Тодоровић. — Имамо дosta солидан састав, разумијевања код управе, добар терен... Имамо искусне играче, али и полетарце који тек треба да уче. Ако срећно спојима искуство и младост треба очекивати да и у Црногорској лиги пружамо запажене партите. Наш је ослонац на младе играче. Талената има и већ могу да кажем да Миодраг Чучка, Го-ран Словинић и Сретен Тодоровић много обећавају будванском фудбалу. Обавезе су велике, јер је конкуренција у већем раз-тију такмичења оштрија, али надам се да ће све ићи добро. Рачунамо и на подршку града чије име носи наш клуб.

С. Г.

Крајем јуна Будва је била домаћин међународног ватерполо турнира „Словенска пла-жа“ 85“. У изузетној којој конкуренцији репрезентација Ју-гославије успјела је да освоји велики пехар Туристичког насеља „Словенска пла-жа“ и симпатије многобројних љубитеља ватерпола, који су утакмице пратили са трибина или преко малих екрана.

У првом колу наш тим састао се с најбољим ватерполистима Мађарске и, послије боље игре, побиједио са 11:8 (4:2, 2:2, 1:1, 4:3). У другом колу турнира Југославија је просто потопила изabrани тим Шпаније 18:5 (4:2, 6:0, 4:2, 4:1). Бриљирао је Миливој Бебић, али су одличну игру пружили и Милановић, Сукино, Ђухо, Пашкалић, Петровић и чувар мреже Шоштар.

Противници нашем тиму у трећем колу били су ватерполисти САД. „Плави“ су били много боли и декласирали су Американце — било је 15:5 (5:0, 3:1, 3:1, 4:3).

Југословенски тим је у четвртој утакмици турнира, као што се и очекивало, савладао изabrани екипу Италије са 9:3 (3:0, 2:1, 2:0, 2:2).

У петом колу, задњег дана турнира, састале су се дваје најбоље екипе — Југославије и СССР. Совети су у првој четвртини два пута били у вођству, али су наши успјели да изједначе. У другој четвртини изabrаници селектора Ратка Рудића играли су изванредно и повели са 6:4. Тада је утакмица могла бити одлучена, али, прво Бебић није искористио четвртац, а потом су „прокоцкане“ још три прилике за постизање готова. Совети су у

трћој четвртини загрвали предузимљивије и ријешили је у своју корист. У последњој четвртини, пред сам крај, Миливој Бебић успио је да изједначи, што је изазвало буру одушевљења препуног гледалишта.

Неријешен резултат нам је донио прво место, јер су Југословени постигли бољу гол-разлику. Треће место припало је екипи Мађарске, која је освојила шест бодова, четврто Аме-

риканцима са четири, пето Шпанцима са два, док су Италијани били последњи, без бодова.

За најбољег играча турнира у Будви проглашен је Зоран Петровић. Најбољи стријелац био је Миливој Бебић с 18 голова, док је за нај-

бољег голмана проглашен Шаранов, чувар мреже совјетске репрезентације.

Послије турнира у Будви, највеће ове године у свијету, разговарали смо с Ратком Рудићем.

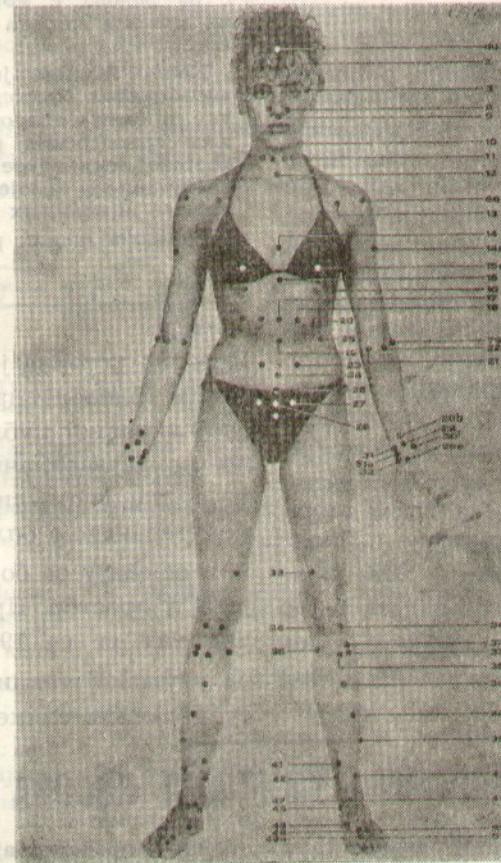
— Нисмо, истина, побијели изванредни совјетски тим, али смо показали да смо им се приближили. Могли смо и да их побиједимо, али у одсудним тренуцима понеостојао нам је концепција. Но, када је совјетски тим имао игру у својим рукама, у задњој четвртини, таши нису изгубили главу.

— Ко се посебно истакао?

— Цио тим је заслужио похвалу. Миливој Бебић је бриљирао у четврти утакми-

МАГНЕТИ ЗА КУЋНУ МЕДИЦИНУ**„НОВО“ НА ЈАДРАНСКОМ САЈМУ У БУДВИ****ПРОИЗВОДИ СА АКУПУНКТУРНИМ МАГНЕТИМА:**

A
K
U
P
U
N
K
T
U
R
A

M
A
G
N
E
T
I
M
A

Кутак за разоноду**САМО ПЕТ РИЈЕЧИ****ДА ШЕТА И ПОЗДРАВЉА**

Маршал Жорф, обилазићи истуруне страже, упита једног стражара:

— Какве су твоје дужности?

— Да се шетам око овог стражарског места и да поздрављам сваког официра.

— Ако се појави непријатељ? — упита Жорф.

— За то ми нису дата никаква наређења.

ТОТО ЛОВАЦ

Отишао комичар Тото у лов на дивље патке, па почео да нишани на једну која је тек слетјела у воду. Неки страсни ловац га упозори:

— На дивљач се никад не пушта док мирује, Тото. Сачекајте док патка узлеши. Дајте јој бар једну шансу.

— Знате, одговори Тото, спуштајући пушку — са мимим што ја треба да пушам, дајем јој и те ка кву шансу.

КАД БОЉЕ РАЗМИСЛИ

Луј де Фин, познати француски комичар, стигао је прилично касно до славе. Једном га неки пријатељ подсећи на то, а Луј одговори:

— Драги мој, проживио сам године и године бије де и понижавања, а нико ми није пружао руку... Али, када се боље размислим, човјек некад даље

стиже ако га ударају ногом у стражњицу.

ПЕТ РИЈЕЧИ

ВОЛТЕР И ПИРОН чес-то су се кавжили и један другом загорчавали живот заједњивостима. Кад су једном приликом обожица били позвани на ручак, Волтер је рекао да ће доћи само под условом да Пирон за вријеме ручка не проговори више од пет ријечи. Пирон је пристао.

За вријеме ручка повео се разговор и о библији. Говорило се о томе како је Самсон разбио Филистејце, побивши их неком магарећом вилицом.

Волтер је рекао да би уз исте околности и он то учинио.

— И то истим оним оружјем — рече Пирон својих пет ријечи.

це — против совјетске репрезентације играо је поврзићен, био изванредно чување и није могао пружити више. Изванредно је на свим утакмицама играо Зоран Петровић. Истакли су се и Горан Рађеновић, Дубравко Шумени, Букић... Треба рећи да су и наши голmani Крижованић, Поповић и Шоштар били веома добро.

— На крају, шта бисте рекли о домаћину овогодишњег турнира?

— Базен у градској луци веома је лијеп, трибине су добре, али треба урадити још неколико „ситница“, па да се могу несметано одвијати овакве спортске приредбе. Од стране домаћина срдачно смо примљени, али било је пропушта у организацији. Они су ситнији и о њима нећу говорити, али би о томе требало да брину они који воде ватерполо у овом граду, како се то не би поновило кроз двије године, када ће-мо поново играти у Будви. Искористио бих прилику да поздравим све највијаче „пла-вих“ који су нам помогли да играмо добро.

Саво ГРЕГОВИЋ

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССРН
ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА СК
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ
ОПШТИНСКИ ОДБОР СУБНОР-а
ОПШТИНСКО ВИЈЕЋЕ САВЕЗА СИНДИКАТА
САВЕЗ РЕЗЕРВНИХ ВОЈНИХ СТАРЈЕШИНА
ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА САВЕЗА СОЦИ-
ЈАЛИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ
КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ПИТАЊЕ ДРУШТВЕНОГ ПО-
ЛОЖАЈА ЖЕНА

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ ГРАЂАНИМА,
РАДНИМ ЉУДИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУ-
ЖЕНОГ РАДА

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА и

ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - ДАН УСТАНКА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА ВЕЋ ИЗВОЈЕВАНИМ ПОБ-
ЈЕДАМА ПРИДРУЖЕ НОВЕ, ЈОШ ВЕЋЕ УСПЛЕХЕ У
БОРБИ ЗА ЕКОНОМСКУ СТАБИЛИЗАЦИЈУ И СОЦИ-
ЈАЛИСТИЧКУ ИЗГРАДЊУ НАШЕ ЗЕМЉЕ

КОЛЕКТИВИ ШКОЛА
„СТЈЕПАН МИТРОВ ЉУБИША“
„МИРКО СРЗЕНТИЋ“ И
СРЕДЊОШКОЛСКОГ ЦЕНТРА ЗА
УСМЈЕРЕНО ОБРАЗОВАЊЕ

СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА,
УЧЕНИЦИМА И ЂАЧКИМ РОДИТЕЉИМА ЧЕСТИТАЈУ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА и 13. ЈУЛ

Дан устанка црногорског народа

СА ЖАРКИМ ЖЕЉАМА ДА ПОСТИЖУ СВЕ БОЉЕ
УСПЛЕХЕ У НАСТАВИ И НА СВИМ ПОЉИМА СТВА-
РАЛАШТВА

КОЛЕКТИВ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈЕ „БУДВА“

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТА СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИ-
ЦИМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНИМ И ПОЛИТИЧКИМ
ОРГАНИЗАЦИЈАМА ВЕЛИКА СЛАВЉА РЕВОЛУЦИО-
НАРНЕ БОРБЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА и 13. ЈУЛ

Дан устанка црногорског народа

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА, ПРЕСТИЖУЋИ ВРИЈЕМЕ,
БИЉЕЖЕ СВЕ ВЕЋЕ УСПЛЕХЕ У ИЗГРАДЊИ БОЉЕГ
ЖИВОТА

КОЛЕКТИВ ТУРИСТИЧКОГ НАСЕЉА „СЛОВЕНСКА ПЛАЖА“

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА И У БУДУЋЕМ РАДУ ПО-
СТИЖУ СВЕ ЗНАЧАЈНИЈЕ РЕЗУЛТАТЕ У ИЗГРАДЊИ
НАШЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

ЧЕСТИТАМО ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИ-
ЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈА-
ТЕЉИМА, РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА

и

ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - ДАН УСТАНКА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА НОВИМ УСПЛЕСИМА ДОПРИНОСЕ ДАЉОЈ ИЗГРАДЊИ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ОСНОВНА БАНКА - БУДВА

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТА СВИМ СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, РАДНИМ ЉУДИМА, ШТЕДИШАМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - ДАН УСТАНКА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТА СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА, КАО И ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА ПРАЗНИКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - ДАН УСТАНКА НАРОДА ЦРНЕ ГОРЕ

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ЗА ПОСТИЗАЊЕ СВЕ ЗНАЧАЈНИЈИХ УСПЕХА У ИЗГРАДЊИ САМОУПРАВНОГ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ ДРУШТВА

КОЛЕКТИВ ООУР „МОГРЕН“ - БУДВА

ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАМО РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ, СВОЈИМ ГОСТИМА И ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И РАДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ПРАЗНИКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - Дан устанка црногорског народа

УЗ ЖАРКЕ ЖЕЉЕ ДА ОПШТЕНАРОДНА СЛАВЉА ПРАЗNUЈУ СА НОВИМ ПОБЈЕДАМА У ИЗГРАДЊИ НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

ООУР „ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ“ БУЉАРИЦА

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА И ГОСТИМА РЕВОЛУЦИОНАРНЕ ПРАЗНИКЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - Дан устанка црногорског народа

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА У ИЗГРАДЊИ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ САМОУПРАВНЕ ДОМОВИНЕ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ РЕЗУЛТАТЕ

„ЖИТОКОМБИНАТ“
ООУР ПАРНА ПЕКАРА — БУДВА

КОЛЕКТИВ ООУР „АВАЛА“ - БУДВА

СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, РАДНИМ И ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА, НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА — ГРАДИТЕЉИМА СОЦИЈАЛИЗМА И ГРАЂАНИМА ЧЕСТИТА НАЈСРДАЧНИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И 13. ЈУЛ Дан устанка црногорског народа

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА ВЕЋ ИЗВОЈЕВАНИМ ПРИДРУЖЕ НОВЕ РАДНЕ ПОБЈЕДЕ

ООУР „МОНТЕНЕГРОЕКСПРЕС“

РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ ДОМОВИНЕ ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАМО РЕВОЛУЦИОНАРНЕ ПРАЗНИКЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - Дан устанка народа Црне Горе

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА СВЕНАРОДНИМ ПРАЗНИЦИМА ПРИДРУЖЕ НОВА СЛАВЉА РАДНИХ ПОБЈЕДА

ЧЕСТИМАО НАЈИСКРЕНИЈЕ СВИМ НАШИМ ГРАЂАНИМА, РАДНИМ ЉУДИМА, ТУРИСТИЧКО-УГОСТИТЕЉСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА, ДРУШТВЕНИМ И ПОЛИТИЧКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ПРАЗНИКЕ НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И 13. ЈУЛ

Дан устанка црногорског народа

СА НАЈСРДАЧНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ ЈОШ БОЉЕ РЕЗУЛТАТЕ

ТУРИСТИЧКИ САВЕЗ И ТУРИСТИЧКА ДРУШТВА ОПШТИНЕ БУДВА

РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА
ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИМАО

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - ДАН УСТАНКА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА

УЗ НАЈИСКРЕНИЈЕ ЖЕЉЕ ЗА ЈОШ ВЕЋЕ УСПЛЕХЕ У РАДУ

Колектив Агенције „ПУТНИК”

ЧЕСТИМАО НАЈСРДАЧНИЈЕ СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА И ГРАЂАНИМА, ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА И ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - ДАН УСТАНКА НАРОДА ЦРНЕ ГОРЕ

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА ИХ ДОЧЕКАЈУ И ПРОСЛАВЕ У ДОБРОМ ЗДРАВЉУ И ДА ЗАЈЕДНО СА ПРАЗНИЦИМА РЕВОЛУЦИЈЕ И БОЉЕГ ЖИВОТА ПРОСЛАВЉАЈУ НОВЕ РАДНЕ ПОБЈЕДЕ У ЊЕГОВОЈ ИЗГРАДЊИ

СИЗ ОСНОВНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА
СИЗ КУЛТУРЕ И НАУКЕ
СИЗ ФИЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

Колектив Радне организације „СТАРИ ГРАД”

ЧЕСТИМА ОД СВЕГ СРЦА СВИМ НАШИМ ТРЕДБЕНИЦИМА И ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА УЗ НАЈИСКРЕНИЈЕ ЖЕЉЕ ДА ВЕЛИЧАНСТВЕНЕ ПРАЗНИКЕ НАШЕ РЕВОЛУЦИОНАРНЕ БОРБЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И 13. ЈУЛ - ДАН УСТАНКА НАРОДА ЦРНЕ ГОРЕ

ДОЧЕКУЈУ И ПРОСЛАВЉАЈУ СА НОВИМ РАДНИМ ПОБЈЕДАМА У ИЗГРАДЊИ НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

СВИМ СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ТРУДБЕНИЦИМА И ГРАЂАНИМА, КОРИСНИЦИМА ПТТ УСЛУГА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

ПРЕДУЗЕЋЕ ПОШТАНСКОГ, ТЕЛЕГРАФСКОГ
И ТЕЛЕФОНСКОГ САОБРАЋАЈА

ООУР ПТТ САОБРАЋАЈА

СА ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЛЕХЕ У ИЗГРАДЊИ НАШЕ ДОМОВИНЕ, ЧЕСТИМА ОД СВЕГ СРЦА ПРАЗНИКЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - ДАН УСТАНКА НАРОДА ЦРНЕ ГОРЕ

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ЗНАЧАЈНИЈЕ РЕЗУЛТАТЕ НА СВИМ ПОЉИМА СТВАРАЛАШТВА

УДРУЖЕНА ИНДУСТРИЈА ПИВА, СЛАДА И
БЕЗАЛКОХОЛНИХ ПИЋА — БЕОГРАД
БИП КОМЕРЦ — ОДМАРАЛИШТЕ И ПЦ — БУДВА

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИМА СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА — ПОТРОШАЧИМА НАШИХ ПРОИЗВОДА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНИМ И ПОЛИТИЧКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ПРАЗНИКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА И ТРИНАЕСТИ ЈУЛ - ДАН УСТАНКА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА

ЧЕСТИТАМО ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА ПРАЗНИКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА

и
13. ЈУЛ

ДАН УСТАНКА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ЗАПАЖЕНИЈЕ РЕЗУЛТАТЕ У ИЗГРАДЊИ НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

КОЛЕКТИВ „ЈАДРАНСКОГ САЈМА“

СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА ОПШТИНЕ БУДВА ЧЕСТИТАМО ОД СВЕГ СРЦА

ЧЕТВРТИ ЈУЛ-ДАН БОРЦА

и

13. ЈУЛ

ДАН УСТАНКА ЦРНЕ ГОРЕ

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ЗА НОВЕ УСПЈЕХЕ У ИЗГРАДЊИ НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

СИЗ СТАМБЕНЕ ИЗГРАДЊЕ

и

ЗАВОД ЗА ИЗГРАДЊУ БУДВЕ

**ТУРИСТИЧКА АГЕНЦИЈА „АТЛАС“
ДУБРОВНИК — ПОСЛОВНИЦА БУДВА —**

ЧЕСТИТА СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА ПРАЗНИКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - Дан борца

и

ТРИНАЕСТИ ЈУЛ

Дан устанка црногорског народа

СА ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ЗНАЧАЈНИЈЕ РЕЗУЛТАТЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - Дан борца

и

13. ЈУЛ

Дан устанка Црне Горе

ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАМО СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, СВОИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА И ГОСТИМА КОЈИ ПРОВОДЕ ОДМОР У ПЕТРОВЦУ И НА НАШОЈ РИВИЈЕРИ СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА ТИМ СЛАВЉИМА НАШЕ РЕВОЛУЦИОНАРНЕ БОРБЕ ПРИДРУЖЕ НОВЕ РАДНЕ ПОБЈЕДЕ

КОЛЕКТИВ ООУР „ПЕТРОВАЦ“

КОЛЕКТИВ РО „КОМПАС-ЈУГОСЛАВИЈА“

ЉУБЉАНА

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА ОПШТИНЕ БУДВА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА РЕВОЛУЦИОНАРНЕ ПРАЗНИКЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - Дан борца

и

ТРИНАЕСТИ ЈУЛ

Дан устанка црногорског народа

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЈЕХЕ У ИЗГРАДЊИ НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО ПРАЗНИКЕ РЕВОЛУЦИОНАРНЕ БОРБЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - Дан борца

и

13. ЈУЛ

Дан устанка народа Црне Горе

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА ДОСАДАШЊИМ УСПЈЕСИМА ПРИДРУЖУЈУ НОВЕ РАДНЕ ПОБЈЕДЕ

СИЗ ЗДРАВСТВА — БУДВА И ОСНОВНА ЗАЈЕДНИЦА ПЕНЗИЈСКОГ И ИНВАЛИДСКОГ ОСИГУРУЈА РАДНИКА — БУДВА

ЧЕТВРТИ ЈУЛ-ДАН БОРЦА

и

13. ЈУЛ

ДАН УСТАНКА НАРОДА ЦРНЕ ГОРЕ

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА, ГРАЂАНИМА, СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА ПРАЗНИЦИМА БОРБЕ И СОЛИДАРНОСТИ ПРИДРУЖЕ СЛАВЉА НОВИХ РАДНИХ ПОБЈЕДА У СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА ЕКОНОМСКЕ СТАВИЛИЗАЦИЈЕ И ИЗГРАДЊИ НАШЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

КОЛЕКТИВ ООУР „ХОТЕЛИ БЕЧИЋКА ПЛАЖА“

ЧЕСТИТАМО СВИМ НАШИМ ГРАЂАНИМА, ЗДРАВСТВЕНИМ РАДНИЦИМА, УСТАНОВАМА И НИСТИТУЦИЈАМА, ДРУШТВЕНИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА ПРАЗНИКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ-ДАН БОРЦА

и

13. ЈУЛ

Дан устанка Црне Горе

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЈЕХЕ У РАДУ

КОЛЕКТИВ ДОМА ЗДРАВЉА БУДВА

СВИМ СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО ПРАЗНИКЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА

и

ТРИНАЕСТИ ЈУЛ

Дан устанка Црне Горе

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА ПОСТИЖУ СВЕ ЗНАЧАЈНИЈЕ УСПЈЕХЕ У РАДУ

БИМ „СЛАВИЈА“ — БЕОГРАД

ООУР „СЛАВИЈА КОМЕРЦ“ - БУДВА

СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

КОЛЕКТИВ „ЗЕТА ФИЛМА“

ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТА ПРАЗНИКЕ НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА

и

13. ЈУЛ

Дан устанка Црне Горе

КОЛЕКТИВ ДОМА ОДМОРА „БУДВА“

СА ОБЈЕКТИМА:

ХОТЕЛ „ПАРК“ — БУДВА, ОДМАРАЛИШТЕ „ПЕТКО МИЉЕВИЋ“ — БЕЧИЋИ И ХОТЕЛ У ИЗГРАДЊИ У РАФАИЛОВИЋИМА

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАЈУ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА

и

13. ЈУЛ

Дан устанка црногорског народа

У ЖЕЉИ ДА НЕПРЕКИДНО ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ РАДНЕ ПОБЛЕДЕ И ПРАЗНИЦИМА НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ ПРИДРУЖУЈУ СЛАВЉА НОВИХ УСПЈЕХА У ИЗГРАДЊИ НАШЕ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ-ДАН БОРЦА

и

13. ЈУЛ

Дан устанка црногорског народа

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА И ГРАЂАНИМА

ЈУГОСЛОВЕНСКИ АЕРОТРАНСПОРТ
ПОСЛОВНИЦА - БУДВА

**КОЛЕКТИВ ИНТЕРНЕ БАНКЕ
Р. О. „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“**

ЧЕСТИТА СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА
и
ТРИНАЕСТИ ЈУЛ -
Дан устанка црногорског народа

УЗ НАЈИСКРЕНИЈЕ ЖЕЉЕ ДА ИХ ДОЧЕКАЈУ И ПРОСЛАВЕ У ДОБРОМ ЗДРАВЉУ И ВЕДРОМ РАСПОЛОЖЕЊУ

СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА, БОРЦИМА НАРОДНО-ОСЛОВОДИЛАЧКОГ РАТА И БОРАЧКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА, ГРАЂАНИМА И ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА СА ЖЕЉАМА ДА И УБУДУЋЕ БИЉЕЖЕ СВЕ БОЈЕ РЕЗУЛТАТЕ НА СВИМ ПОЉИМА ДЈЕЛАТНОСТИ И СТВАРАЛАШТВА

**КОЛЕКТИВ ЉЕЧИЛИШТА
„4. ЈУЛ“ ПЕТРОВАЦ**

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ЗА СВЕСТРАН РАЗВОЈ И НАПРЕДАК, ЗА НОВЕ ПОБЈЕДЕ У ИЗГРАДЊИ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ, ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТА ПРАЗНИКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА
и
13. ЈУЛ
Дан устанка народа Црне Горе

ЧЕСТИТАМО НАЈСРДАЧНИЈЕ СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА И ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ПРАЗНИКЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА
и
ТРИНАЕСТИ ЈУЛ -
Дан устанка црногорског народа

СА ЖЕЉАМА ДА ТИМ СЛАВЉИМА ПРИДРУЖУЈУ ТРИЈУМФЕ РАДНИХ ПОБЈЕДА

КОЛЕКТИВ ООУР „ПАЛАС“
ПЕТРОВАЦ НА МОРУ

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА У БОРБИ ЗА ИЗГРАДЊУ САМОУПРАВНОГ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ ДРУШТВА СЛАВЕ СВЕ ВЕЋЕ РАДНЕ ПОБЈЕДЕ

КОЛЕКТИВ ХТО „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“

ЧЕСТИТА НАЈСРДАЧНИЈЕ СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ РЕВОЛУЦИОНАРНЕ БОРБЕ И ПРОЛЕТЕРСКЕ СОЛИДАРНОСТИ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА
и
13. ЈУЛ

Дан устанка црногорског народа

КОЛЕКТИВ КОМУНАЛНО-СТАМБЕНЕ РАДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

„ЈУЖНИ ЈАДРАН“

- * ООУР НОВОГРАДЊА
- * ООУР ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА
- * ООУР КОМУНАЛНЕ СЛУЖБЕ
- * ООУР ЗЕЛЕНИЛО
- * РАДНА ЗАЈЕДНИЦА ЗАЈЕДНИЧКЕ СЛУЖБЕ

ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТА ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, НАШИМ ГРАЂАНИМА И ТРУДБЕНИЦИМА, КАО И СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА ПРАЗНИКЕ БОРБЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА
и
ТРИНАЕСТИ ЈУЛ -
Дан устанка народа Црне Горе

ЧЕСТИТАМО ОД СВЕГ СРЦА СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА ПРАЗНИКЕ НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ЧЕТВРТИ ЈУЛ - ДАН БОРЦА
и
13. ЈУЛ

Дан устанка народа Црне Горе

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ РАДНЕ ПОБЈЕДЕ И РЕВОЛУЦИОНАРНИМ СЛАВЉИМА ПРИДРУЖУЈУ ТРИЈУМФЕ У ИЗГРАДЊИ САМОУПРАВНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

КОЛЕКТИВ ООУР
„ХОТЕЛИ СВЕТИ СТЕФАН“